

Brassói Lapok

Ára 5 (e)

Hétfő
1932 * február 22

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

43. szám
XXVIII. évfolyam

Ára 5 (e)

LÓVERSENY-ANKÉT

Iriá: Tanódy Endre

„Készülő háborúk küszöbén” című könyvében Wedgwood ezredes, angol munkáspárti képviselő meg akarta magyarázni az avatatlannak, hogy mit jelentenek a leszerelési konferenciák. Hogy jobban megértsék, körülbelül így egyszerűsítette a kérdést:

— Képzeld el, hogy valaki meg akarja szüntetni a lóverseny-játékot. Moggalmat indít és ankétot rendez, amelyre hivatalosak az istállótulajdonosok, a trénerok, a zsoké, a bukmékerek és a totalizátorok — és senki más. A leszerelési konferenciákra meghívják a hadügyminisztereket, a vezérkari főnököket, a tüzérségi felügyelőket, a gáz- és robbanóanyag szakértőit és még a külügyminisztereket is. A hadiszer gyárosok és a közvetve érdekelt nehézipar nem kap közvetlen meghívót, ezeket kormányai képviselik. Megszünik-e így valaha is a lóverseny-játék, kiirtódik-e így valaha a háború?

A párhuzam okos és tanulságos, de nem teljes. A lóverseny-játék meg van papíron és a valóságban is, de a háború már csak a valóságban van meg. A Kellog-paktum papíron már eltört. A háború — mint a nemzeti politika fegyvere — ki van átkozva és törvényen kívül van helyezve. Nincs háború, csak hadseregek vannak. A háború nem is egyszer halt meg a legutóbbi évtizedben. Népszövetségi paktum, Locarno, Páneurópa, Kellog-paktum, a tengeri egyezmény — Franciaország és Olaszország nélkül, — mindannyiszor a háború kiirtását jelentette, miközben tíz egy néhány lefegyverzést előkészítő értekezlet is munkában volt. Ugyanezen időszakban a hadikiadások vagy növekedtek vagy megtartották legmagasabb szintjüket és ha létszámra egyes országokban apadtak is a fegyverben állók, a technika és a szervezés újabb találmányai egyre hatalmasabb és drágább háborus instrumentumot fejlesztettek a felfegyverzett országokban. A lefegyverzett országok pedig, mint az elgátolt folyamok, oldalutakon áradó szervezeteket, egyesületeket, rendőrségeket és egyéb őrségeket fakasztottak. Le a háborúval, fel a fegyverkezéssel — ez az ellentmondás szagátja és feszíti ma a világot, a többi ellentmondások mellett. Csak hogy, míg a többi ellentmondások hosszas és sokirányú gazdasági zavarokban nyilvánulnak meg és míg ezekben lehet enyhülés és megalkuvás — a bőkevágy és hadseregek közötti szakadék az egész világot elnyeléssel fenyegeti. A világháború után nem képzelhető más háború, csak ugyanolyan népháború, gigántikus, mindent és mindenkit magával ragadó, tömeghatalmas összeölölés. És még két valami, ami csak úgy várható és csak úgy alakulhat, mint a világháború.

Az erőknél csaknem teljes egyenlősége létszám, hatalmi, pénzügyi és hadieszközök tekintetében. Nem képzelhető el egy olyan túlerő csoportosulása az egyik oldalon, hogy a másik oldalt gyors lendülettel agyontiporja. Egyenlőség nem csak anyagiakban, hanem a lelki tényezőkben is. Megint mindegyik oldal meg lesz győződve, hogy minden igazság az övé és az ellenfélle szembe.

Ez volt, ami a világháborúban annyi embert pusztított el és nyomorított meg, ahány emberélet Róma alapítása óta ezerkilencszáztizennégyig összesen a háborúk áldozata lett és ez elkerülhetetlen a jövő háborújában is.

A másik átka a tömegháborúnak, hogy a győzelem és vereség versenytörő székébe a forradalmat ülteti. Nincs béke, nincs kiegyezés, nincs lemerés és elismerés az esélyeknek, hogy „lefújni” lehessen a műveleteket, mint egy manőveren, mert az egyik fél látványosan elvesztette a játszmát. A végkimerülésig és bandázs nélkül, a forradalomig nincsen megállás.

Míndez kényszerűen benne van a mai lefegyverzett hadseregekben, ennek ki kell robbannia, adva van a hadügyi költségvetésekben, mint rügyben a virág és mint a nitroglicerinnel a halál.

A háboruellenes hit kiskatéja ez, a pacifizmus legátáltebb közhelyei, de ismétlni kell, mikor a „nagy” leszerelési konferencia ülészik és csak ülészik. Lefegyverzésről egyetlen szó sem esik, sőt első sorban újabb népszövetségi haderők felállításáról tárgyal-

nak. A főlefevverző Amerika és a teljes lefegyverző, a szovjet csak enyhítéseket javasolnak és a hadi létszám lecsökkentését addig, míg a „nemzeti biztonság” érdekeivel összefér. Mennyi ez? Ki állapítja meg ezt az érdekehatárt? Nem csak egyik nemzet a másikkal — esetleg ellenséggel szemben, de mindenki a maga portáján hogyan szüntetheti meg a lóverseny-játékot, ha a döntés az istállótulajdonosok és trénerok hatalmában marad? Már pedig a hatalmak mai szerkezete mellett senki sem merné még jósolni sem az időpontot, mikor az igazi rendelkezés jogát ezeknek a kezéből ki lehet lesz csavarni.

A leszerelő konferencia teljes beismerése annak, hogy leszerelni esetleg szeretnének, de semmi esetre sem tudnak.

Ez a beismerés van abban is, hogy titkos és lázas tanácskozások a háború helyett a háború okait kísérelik meg kiküszöbölni. Mintha a törvényhozó azt mondaná, hogy nem üldözi a lopást, csak a lopási alkalmá-

kat szünteti meg. Amiért ma vannak égre kiáltó háborus okok, amelyeket ismernek a békeszerződés igazságtalanságai, negyven millió kisebbségi hontalansága és a legyőzött és adós nemzetek teljes levetkőztetése és a miért ma úgy hiszik, hogy ezeket megszüntetve, kimulik a világból minden háborus ok — afelel holnapután egészen új háborufeszkek támadhatnak és efelől a mai fiatalság egy szálíg elpusztulhat a háborúban.

Igy volna, ha kiküszöbölnek a ma ismert háboruokokat.

De ki hiszi ezt ma, még ha tegnap hitte volna is. Ma, amikor a román külügyminiszter kijelenti, hogy az ország fegyveres ereje elégtelen, amiből az következik, hogy szaporítandó. És amikor még azt sem lehet mondani, hogy nincsen igaza, mert a fegyverrel úgy van, mint a jókedvű ivó a borra mondta, hogy sok bor van, de elég bor nincsen. Sok fegyver lehet, de elég sohasem, mert a másikkal is sok van és neki sem elég. Ez a nyitánya az új világképeknek, amelyben már

háborus okok nem lesznek, csak hadseregek és bennük háború!

Hozzá kell tenni, hogy az egész világon közvetlen összeroppanás előtt álló államháztartások őszinte békevágyakat támasztanak a hatalom aktív tulajdonosaiban. A deficitek pusztító méreteiben halmozódnak és ha minden meg van a fegyverkezéshez, nincs meg a pénz. Nincsen meg első sorban a tömegeknél, már pedig az élvezetes háborúhoz nem csak a tömegek vére, hanem a pénze is kell. Saját költségén háboruszkodni, egyenes adóból vagy — isten ments — vagyonadóból semmi esetre sem ajánlatos és nagyon kockázatos.

Tehát van egy időleges leszerelési hajlandóság, csak a képesség nincsen meg rá. A leszerelési konferencia akar, csak nem tud. És ebben marad el messze a lóversenyankét mögött stílus és bátorság tekintetében egyaránt. A trénerok és zsoké nem akarnak leszerelni és ezt meg is mondják. A konferencia akarná megállítani egy időre a halálos játékot, a versenyfutást a szakadék mélyére, de csak dadog és nem meri bevallani, hogy tehetetlen.

És mégis nagyon jó és nagyon hasznos ez a „történelmi” konferencia, ahogy magukat nevezni szeretik. Jó arra, hogy mi, a jajeszkelő emberiség, alaposan megértsük őket, és megbizonyosodjunk, hogy ők soha sem fognak megérteni bennünket. Soha.

Titulescu holnap elutazik

Jorga úgynevezett tréfás inzultusa a pártvezérek ellen

A londoni követ változatlanul folytatja tanácskozásait

Bukarest, február 20.

A politikai helyzet még mindig nem érett meg. A mai talajból egyelőre még csak viccek fakadnak, ezek közül is a legutóbb, Jorga szájából.

A pénteken délben tartott minisztertanács után Jorga ismét magához intette az újságírókat, akiket a következő, komoly arccal elmondott szenzációs bejelentéssel lepött meg:

— Hát jól van, kedves uraim, vegyék tudomásul, hogy a kormány lemondott. Titulescu urat bízták meg a kormányalakítással, aki meg is alakította a koncentrációs kabinetet, még pedig az összes pártok reprezentánsaiból. A legtehetségesebb emberek foglalnak helyet benne.

Jorga ezután szemhunyorogva folytatta:

— Amikor azonban megtartották az első minisztertanácsot, kiderült, hogy valamennyien buták, mire azonnal visszahívták a mi kormányunkat.

Az újságírók természetesen meghallgatták Jorga legújabb tréfáját, a ma reggel megjelenő lapokban azonban rendkívül súlyosan elítélik ezt a kissé már a jóízlesen is tulmenő, közönséges iróniát, amelynek éle nyilvánvalóan Titulescu, továbbá a pártok ellen irányul. Bizonyosra vehető, hogy a pártok meg fogják adni a választ Jorgának.

A koncentrációs kormány megalakítására egyébként — Jorga tréfáitól függetlenül — a tegnapi délután folyamán is tovább tartottak a tárgyalások. Titulescu, miután a királynál megebeledt, délután 4 órakor Mihailache lakására ment, ahol Maniuval, Vajdával, Juniannal, Madgearuval és Popovicivel tanácskozott. Este 7 órakor már a saját lakásán volt és itt Duca látogatását fogadta, akivel azután együtt ment vacsorára Dinu Brătianuhoz.

A Lupta értesítése szerint a koncentrációs kormány eszméjét semmi szint alatt sem látják el. A valószínűség az, hogy a koncentrációs kormány választási

jelleggel alakul meg és restaurálja az alkotmányos rendszert.

A mostani tárgyalások mindenesetre a végükhöz közelednek, amire mutat az is, hogy Maniu pénteken éjszaka már visszautazott Badacsonyba, Titulescu pedig holnap, vasárnap hagyja el az országot.

Legújabb jelentések szerint Titulescu szombaton délben Cotroceniben ebédelt Mária királynénál, majd a délutáni órákban újból megjelenik a király előtt, este pedig Duca ad vacsorát a tiszteletére. Ez valószínűleg már bucsuvacsora lesz, minthogy a londoni követ vasárnap visszautazik Genfbe.

A konverzió
A konverziós fronton egyelőre teljes a csend. Az uralkodó változatlanul a konverzió mellett van, csupán azt az óhaját nyilvánította, hogy annak egyes pontjain, amelyeknek káros következményei lehetnek, enyhítsenek. Argetoianu ezt meg is ígérte.

MADGEARU ÉS AZ INFLÁCIÓ
A Cuvantul tegnapi száma nyomán az

Cukor és politika

A cukortörvény körül, amelynek a szenátusban történt módosításáról lapunk más helyen számolunk be, nagy nézeteltérések vannak a politikusok és magának a kormánynak tagjai között is. Abszurdumnak tartják, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül megnyissuk határainkat a külföldi cukor előtt és hogy saját magunk tegyük tönkre az amugy is tengődő belföldi cukorrépa termelést. A magyar párt is a legélesebben foglalt állást a javaslat ellen, figyelembe véve azt, hogy az erdélyi magyarság igen tekintélyes része foglalkozik cukorrépa termeléssel.

Argetoianu tegnap félórán keresztül tárgyalt a szenátus elnöki szobájában Szele Béla és ennek a tárgyalásnak lett az eredménye

Ma délután a király Vajdát is kihallgatáson fogadja.

Titulescu néhány napos látogatásának eredménye tehát körülbelül a következő:

Rendkívül fontosnak látszó külpolitikai kérdésekben tanácskozott ugyancsak az összes pártok vezetőivel, ugyanakkor pedig a koncentrációs kormány megalakításáról is tárgyalt. Egyesek bizonyosra veszik, hogy Titulescu már a koncentrációs kormány designált miniszterelnökévé utazott vissza Genfbe, hogy onnan egy későbbi, nyugodtabb pillanatban haza térve, a koncentrációs kormányt — amelynek talán a listája is készen van — életre hívja.

a hír terjedt el, hogy Madgearu, a nemzeti-parasztpárti kormány volt kereskedelmi minisztere, korlátolt és bizonyos időre szóló inflációt javasolt volna. Madgearu most cáfolatot juttatott el a lapokhoz, amelyben kijelenti, hogy ő, mint a stabilizációs politika megalapítója, soha nem lehet az infláció mellett, amelyet katasztrófálisnak tart.

az a módosítás, amely most már illuzórikussá teszi az egész törvényt.

Argetoianu azonban arról biztosítja a pártokat, hogy tulajdonképpen nem is lesz külföldi cukorbehozatal, hanem a vámok leszállításával csupán csendes pressziót kíván gyakorolni az ország a belföldi cukorgyárakra. Az a tény, hogy a minisztertanács tartja fenn magának a jogot minden esetben a külföldi cukor behozatalának engedélyezésében, azt jelenti, hogy a cukorárak alakulását mátlól kezdve a kormány tartja a kezében. Bármiként is álljon a dolog, a 20 lejes cukor — amelynek reményét meglógtatták szemünk előtt — egyelőre apácán igen kerül a konyháinkra.

A francia arany lakása

A francia Nemzeti Bank kincsét ne féltesenki. Jó helyen vannak. Ha már a mi zsebünkbe nem is jut belőle egy morzsányi sem, affelől nyugodtak lehetünk, hogy enyves kezek meg éppenséggel nem férhetnek a mesés aranyrudakhoz. Az alvilág mindenre elszánt és a technika minden vívmányával felszerelt nemzetközi betörőművészek is csak lemondó kélegyintéssel beszélnek, ha a francia Nemzeti Bank vagy akármelyik más pénzintézet modern páncélszekrényéről esik szó. Ali babának könnyű dolga volt a rablók kincsesharlangjával, neki csak „szézárn nyilj meg”-et kellett mondania, hogy feltárljon előtte az ajtó. Aladint is egy-kettőre elröpítette a lámpaszellem a földalatti kincs-kertekbe. Próbáljon behatolni, ha tud, egy modern trezorba. Azt az ezeregyéjszakai dzsint szeretném én látni, aki átfurakodik több méter vastagságú acélbeton-falakon, kinyit egy harmincöt tonnás, motorral járó páncélaajtót és kijátsza a villamos jelzőcsengők, szíreánák, vészlámpák, fülélő-mikrofonok, fotocellák, detektoszkópok és az őrző-technika ezernyi agyafurt vívmányának éberségét.

Már a közelébe is jutni a trezornak, avatlan számára csaknem lehetetlen feladat. Meredek csigalépcsők, legtöbbször azonban csak rejtett liftek visznek le mélyen a föld alá s csak a bank beavatott tisztviselői tudják, hol van az az ajtó, ami a bejárathoz vezet, hol az a gomb, amit megnyomva, a lift működésbe jön. De tegyük fel, hogy a „srenker” valami uton-módon mégis eljut a páncéltérre. Ott aztán beleütközik az első nagy akadályba: a kamra nyílását elzáró, többtonnás páncélajtóba. Hiába szedegeti elő legfortélyosabb álkulcsait, csavarhúzót, lakatnyitogató műszereit, az ajtóóriással nem boldogul. Mert annak a lakata bonyolult mechanizmus, amit csak bizonyos szám- és betűjelek kombinációja alapján, emelők, ke-rekek, fogantyúk meghatározott sorrendben való mozgatásával lehet működésbe hozni. A kombinációt pedig csak a befentesek ismerik s olyan bonyolódott, hogy nincs az a keresztretjérvény-fejtésben és variáció-számításban gyakorlott betörő, aki ki tudná bogozni. Hozzá még sűrűn változtatják, úgy, hogy a titkos jelcsoport sohasem ugyanaz. Mindennek tetejébe még nem is egy, hanem több, különböző kulcs kell a zár felkattanásához; a kulcsok pedig különböző tisztviselőknél vannak, akik nem is tudnak egymás hollé-téről; tehát csak valamennyiük jelenlétében lehet az ajtót felnyitni.

Zárnyitó-technikával tehát nem lehet az ilyen szerkezettel szemben boldogulni. Arról pedig eleve lemondhat a betörő, hogy erőszakkal vágjon utat magának egy vastag acéltömbön vagy meglazítsa a falb mélyedő, karvastagságú lakatrudakat.

Akkor hát, ha szemtől-szembe nem megy, majd megéred. Vagy felülről. Esetleg alulról. Csak meg kell próbálni. Ha kőfal, majd kibontjuk, ha acél, majd átégetjük, a gáz-lángzóval. De ez a reménység is hiru marad. Mert a fal sem az egyik, sem a másik anyagból nincsen, hanem megtámadhatatlan vasbetonból. A többméteres vastagságú betonfalakba acéllapokkal összekötött acélsín-ek vannak beépítve. Ezzel a kombinált beton-acél vértézzel szemben pedig minden csá-kány, furó, autogéngvágó tehetetlen.

Emberi számítás szerint tehát nem férközhet hivataln látogató az arany lakosztályába. Csodák azonban — ha ritkán is — de törté-nteknek. Feltéve már most, de meg nem engedve, hogy a bandita valami valószínűtlen csoda folytán mégis csak behatol a féltve őrzött rejtékhelyre. Mi történik akkor? Megnyerte a csatát?... Nem, akkor vesztette el. Mert be még csak bejutott valahogyan, de kijönni már nem tud, legfeljebb megbilincsel kezekkel. Az igazi veszedelme odabenn vár a betörőre, amint mohó kézzel készül neki-esni az értéktörző fiókoknak. Az egyik sarokban ott rejtőzhet egy piciny korong: a foto-elektromos cella, amely azonnal észreveszi a tilos uton belopakodó sötét árnyat és a követ-kező pillanatban már rikoltanak a vészszí-renák és automatikusan bezárulnak a bank-épület ajtóit, ablakait. A kassza ajtaja előtt ártatlanlank látszó inga lóg: hőérzékegy vil-lamos műszer, amely azonnal világgá kürtöli, hogy autogénnel akarnak merényletet elkö-veetni az acélaajtó ellen. Vagy esetleg egy éber mikrofon hallgatódzik valahol minden szre-s s a legkisebb motoszkálásra fellármázza az inspekciós őrt, aki a páncélfalakon keresz-tülnyuló perizkóp-észővén át sebtben bekuk-ant, van-e valaki a kamrában. Be se kell lépnie, egy pillantással áttekintheti a csövön keresztül az egész helyiséget. S ha gyanusat lát: egy gombnyomás, egy kapcsoló-kattanás: és lezáródnak az összes ajtók, riadó bug a rendőrségen s mire a póruljárt bandita fel-öcsüdik meglepetéséből, már vállán a súlyos rendőrcsuk.

Az aranyat tehát nem oly könnyű megláto-gatni. Sőt, kockázatos. Gőgös elzárkózottsá-gában, nem fogad senkit. Csak a Sors külö-nös kegyelme számára nyílik meg szentélyé-be az ut...

Egy bebalzsamozott holttest utja Newyorktól Temesvárig

Holgarten Ferenc temesvári építész érdekes élete és halála

Temesvár, február 20.

Messze utról érkező halottat temettek szom-baton Temesváron. *Holgarten Ferenc*, volt temesvári, később newyorki építőmester be-balzsamozott holttestét helyezték örök nyu-galomra.

Az elhunyt már évekkel ezelőtt vándorolt ki az Egyesült Államokba. Az igyekvő ipa-rs csakhamar megfelelő elhelyezkedésre tett szert, amely az anyagi sikert is magával

hozta.

A Temesvárról Newyorkba csöppent építő-mester vidéki házacskák helyett amerikai méretű felhőkarcolók építésével kereste meg a kenyerét, nemrég bekövetkezett haláláig. Egyedül maradt özvegye pénzzé tett min-dent, majd bebalzsamoztatta férje holttestét s hajóra ült vele. Tenger fölött s országokon keresztül suhant a holttest az igazi otthon felé, ahol szombaton a régi ismerősök seregé-től követve elindult utolsó útjára.

Gyalázatos orvtámadás a B. L. aradi munkatársa ellen

Leleplező cikkek a fogházigazgatóról, amelyek nem sajtópör, hanem gyáva inzultus követ — A cella-despota fogháznak tekinti az egész világot

Arad, február 20.

Aradon, ahol a rendőrségnéj és a fog-háznál botrány botrány után pattan ki a visszaélések feneketlen ingoványából, már fordult elő hasonló eset (De csak hasonló). Ilyen példátlanul felháborító, aljas és undorító orvtámadásnak talán még nem esett Erdélyben ildozatul ki-sebbségi újságíró, mint amilyen szomba-ton délelőtti történet az aradi törvényszék folyosóján.

A B. L. aradi munkatársa több ízben cikkezett az aradi fogházban uralkodó lehetetlenül sötét, ázsiai állapotokról. A legtisztább és a legnemesebb intenció ve-zette munkájában, amikor sorban lelep-lezte azokat a visszaéléseket, amiket Bozgan Demeter fogházigazgató követett el a maga anyagi hasznára és az amugyis eléggé büntetett és a lelkelen fogházigaz-gatótól fölöslegesen is kizott foglyok ká-rára. A leleplező cikkeknek nagy hatásuk és visszhangjuk volt, úgy annyira, hogy a nyár folyamán Jorga miniszterelnök-nek, aki Marosvásárhelyen járt, küldött-ség nyújtotta át a B. L. munkatársának, Balla Károlynak leleplező adatait, hogy ezekkel illusztrálja az erdélyi fogházak-ban uralkodó tarthatatlan állapotokat. Nem hallgatta el a cikkíró azt sem, hogy Bozgan Demeter annakidején azért he-lyezték el Lugosról, mert a fogház cel-láit zöldes kofáknak adta bérbe, ter-mészetesen a maga hasznára és anyagi gyarapodására.

Jorga miniszterelnök aradi látogatása után reméltük, hogy a beadott memoran-dumnak valami hatása lesz. De minden maradt a régi ben. Bozgan Demeter is a régi maradt. Az ellene felsorakoztatott vádakat megcáfolni nem tudta, sajtópert sem indított, ellenben folytatta az üze-lmeit úgy, mintha semmi sem történt vol-na. Ez készítette az újságírókat arra, hogy újabb cikket írjon a fogházban uralkodó felháborító állapotokról. Ezek voltak az előzményei a szombat délelőtti aljas orvtámadásnak, amely mö-gött Bozgan Demeter áll.

Pénteken délelőtti az utcán megszólíto-ta Balla Károly kollégánkat egy fogház-ór. Lulugi a neve és Bozgan fogházigaz-gató mellett dolgozik a fogház adminisz-trációs irodájában. Lulugi hivatásával ellentétben halk és titokzatos volt. Arra kérte az újságírókat, hogy határozzon meg neki pontos időt a találkozásra, mert le-leplező adatait, akar átadni a fogház-ban uralkodó állapotokkal kapcsolatban. Az újságíró irásos dokumentumokat kért, amit a fogházőr készségesen megígért. Aztán abban állapotok meg, hogy szom-baton délelőtti találkoznak a törvényszék folyosóján.

A megadott időpontban megjelent az újságíró a törvényszéken. Lulugi fog-házórt már ott találta. Kérte tőle a be-ígért irásos dokumentumokat, de a fog-házórt vonakodott olyan helyen átvnyitja-ni neki azokat, ahol többen is vannak. Ő félti az állását, hiszen fölöttesse ellen szolgált adatokat. Vonuljanak valaho-vá félre, ahol csak magukban lesznek.

Ezzel a színészkedéssel csalta el Balla Károlyt az egyik félreestő melléklén-esőre, amelynek aljában már több fog-házórt helyezkedett el, hogy szükség esetén segélycsapatként szerepeljenek.

Erre azonban nem került sor, mert a gya-nutlan újságíró olyan hirtelen érte a tá-madást, hogy védekezésre nem is gondol-hatott, a következő pillanatban pedig al-jas orvtámadója már menekült is.

Lulugi fogházórt abban a pillanatban amikor az újságíró a vélt irásos bi-zonyítékok után nyitotta a kezét kétszer teljes erejéből Balla Károly arcába ütött, aztán feléje rugott.

Balla Károly az első pillanatban a me-nekülő után akarta vetni magát, aztán felfedezte a lépcső alatt megelőzőleg el-rejtőzködött fogházórok kárörvendően vigyorgó arcát, mire erőt vett magán s nyomban felkereste Gherman Dante ügyvédet, akinek kíséretében megjelent a helyettes ügyész, Gitta Agoston előt és megtette a feljelentést. Az ügyész után Gherman Dante és Balla Károly a tör-vényszék főelnökénél, Hergot bírónál je-lentek meg és tettek neki is jelentést a felháborító orvtámadásról. Ugy az ügyész, mint a törvényszéki elnök a leg-erélyesebb vizsgálatot helyezte kilátás-ba.

Jellemző és figyelemre méltó, hogy a támadás után Szomori Oszkár aradi új-ságíró nyomban felkereste Bozgan fog-házigazgatót, hogy felvilágosítást kérjen tőle az aljas orvtámadással kapcsolatban. Bozgan és az újságíró a fogháziroda aj-taja előtt találkoztak. Mikor az igazgató megtudta, hogy miről van szó, barátsá-gosan kezdte betessékelni Szomorit az irodába, de az újságíró okult Balla Ká-roly kollégája esetéből s nem lépett be. Erre aztán Bozgan elvesztette minden önuralmát és dühösen szitkozódni kez-dett:

— Igaz is! Kikapott, mert megérde-melt! Jó lesz, ha valamennyien vigyáz-nak. Itt Romániában vannak, nem Ma-gyarországon!

És ugyancsak jellemző és figyelemre-méltó, hogy ezelőtt pár héttel az egyik aradi törvényszéki bíró is megfenyegette Balla Károlyt azért, mert a menyházi földosztással kapcsolatban leleplező cik-keket írt. Ez a bíró nem mondotta Balla Károlynak, a kisebbségi újságírónak, hogy azért vigyázzon, mert Romániában van. Ezt a fogházigazgató mondotta, aki-nek úgy látszik, az intelligenciája is tul-ságosan alacsony fokón áll. Ezzel a kijel-entéssel aláhuzta és a román állam szempontjából büntetéssel le sem törleszt hető nemzetsérettessé avatta a különben is eléggé gyalázatos orvtámadást. Ezt a megtorlási formát ugyanis, mi kisebbsé-gi újságírók sohasem fogadhatjuk el úgy, mint romániai specialitást, mert tudjuk, hogy Romániában is civilizált igazságszolgáltatásnak kell lennie, ren-des bírósági eljárásokkal még akkor is, ha a jogosan megtámadott „közéleti ha-talmasság” ez esetben igen-igen közönsé-ges fogházigazgató, kisebbségi újságíró ellen akar megtorló intézkedéseket fog-a-natosítani. Bozgan ur förtelmes nemzet-árulást követett el akkor, amikor az ököljog képviselőben Romániára mert hivatkozni. Tudjuk, hogy itt Romániá-ban vagyunk és azt is tudjuk, hogy sem itt, sem Magyarországon ilyesminek nem szabad előfordulni.

A brutális orvtámadás miatt egyébként az aradi újságíró szervezet táviratilag tett feljelentést a miniszterelnökénél és a belügyminiszternél.

Elgáncsolták az olcsó cukrot

A kamara tegnapi ülése

Bukarest, február 20.

Aminél előre látható volt, a kamara ál-tal megszavazott cukortörvény nem tu-dott simán keresztülmenni a szenátus ülésén. A liberális cukorérdekeltség fel-vonult s azzal érvelt, hogy a külföldi ol-csobb cukor beengedése tönkretetheti az itteni cukorgyárakat, ez pedig csak sza-poritaná a munkanélküliek számát és kegyetlenül sújtaná a korrépatermelő-ket. Ez a liberális szóhadjárat azonban egyetlen szóval sem mutatott rá arra, hogy miért is van az, hogy a külföldi cukorgyárak annyira olcsón tudnak te-melni a belföldiekkel szemben? Mi az oka annak, hogy a belföldi cukorgyártás nem tudná felvenni a konkurrenciális versenyt még a négy lejes behozatali vámmal és a szállítási díjakkal is meg-terhelt külföldi cukorral szemben sem?

Kétszintűen járt el a kormány is. Amíg a kamarában maga Jorga miniszterel-nök is tüntetően a javaslat mellett szavazott, addig a szenátusban Argetoianu pénzügyminiszter jelentette ki, hogy a cukor védvámjának a leszállításáról szó-ló és a kamarában már megszavazott javaslatot a szenátus nem szavazhatja meg ugyanolyan formában, mint a ka-mara. Argetoianu maga jött a módosító indítvánnyal, amely a javaslat gyako-rlati értékét szinte a semmire szállította le. A módosító indítvány, amit a szená-tus el is fogadott, így szól:

„A minisztertanácsnak jogában áll évenként a külföldről behozott cukor mennyiségét a fogyasztáshoz mérten meg-állapítani.”

Más szavakkal a minisztertanácsnak jogában áll minden szem külföldi cukrot kilitáni az országból, ha ez a behozatal veszélyeztetné a hazai cukrosok érde-keit.

A kamarában Pop Valér igazságügy-miniszter az állampolgársági kérdéssel kapcsolatban tett fontos és érdekes kijel-entéseket. A miniszter szerint vannak egyének, akiknek joguk van az állampol-gárságra a békeszerződések alapján s csak azért maradtak ki önhibájukon ki-vül az állampolgársági listákból, mert az összeírások idején nem tartózkodtak itthon. Az összeírások meghosszabbítása során is sokan kimaradtak az állampol-gársági listákból, még született románok is. A kormánynak tehát meg kell talá-lnia a módját, hogy ezeken a hiányokon és sérelmeken segíthessen. Viszont senki-nek sem lehet az az intenciója, hogy tul-szélesre tárja ki az ország kapuit s hogy Románia az összes gyanus és hivatlan elemek menhelye legyen. Ezért utasította vissza azt a javaslatot, amely a jelen-tkezési idő meghosszabbítását célozta. Más-ik oldala a kérdésnek az, hogy le kell-e egyszerűsíteni a formalitásokat azok szá-mára, akik román állampolgárokka akar-nak lenni.

Távirat, amelyre illik válaszolni

Bukarest, február 20.

Florea Juon szármári képviselő, akit egyébként megbizhatatlan magatartása miatt már a nemzeti parszpart, sőt a Lupu-párt is kiűzött soraiból, a kamara egyik legutóbbi ülésén azzal vádolta meg Boila Romulus egyetemi tanárt, hogy esalárd uton szerzett milliókból gazda-godott meg.

A teljesen felelőtlen és szemérmetlen becsületsértésre Boila Romulus az aláb-bi táviratot küldte a sokkulacsos képví-selőnek:

„Értesülök, hogy Ön visszaélve a parlamentti mentelmi joggal, megkoc-kázta, hogy a sajtó kalózáinak ellen-em hangoztatott vádjait a kamarában is hangoztassa. Felhívom Önt, hogy 24 órán belül nyilvánosan tisztázza, mi-lyen visszaélést, vagy szabálytalansá-got követtem el, amelyből egyéni hasz-nom lett volna, hogy így szegény em-berből milliommossá váltam. Ha a felhi-vásnak eleget nem tesz, úgy közönsé-ges rágalmozónak és gyávának tekin-tem.

Boila Romulus

Modern-Mozgó Brassó
szombaton és vasárnap a legszebb német enklő, beszélő filmoperett Müllöcker mesterműve.
„A koldusdiák” (Der Bettelstudent)
Jarmila ovotna és Hans Bollmann operaénekesekkel. A humorról Fritz Schultz, Hermann Picha és Truus v Alten, gondoskodik
Vasárnap d. e. 11-1-ig Matiné: 10-15 óra
„Ember, aki őt” Conrad Weid-ai
Következő műsor: „Jenny Lynd” énekes világgatrakció (A SZÓKE CSALOGANY) Grace Moore-vel.

Újból megindult a véres japán offenzíva

A kínaiak eddig a legfősiesebb ellenállást tanúsítják

Genf tanácskozik, ijedezik, de nem tesz semmit

Genf, február 20.

A japánok és a kínaiak között kezdődött béketárgyalások nem vezettek semmi eredményre. A kínaiak mindent visszautasítottak, mert nem ismerik el Japánnak azt a jogát, hogy megvehesse a lábát Sanghajban. Erre a japán főparancsnok ultimátumot küldött a kínai csapatok parancsnokságához. Az ultimátum szerint a kínaiaknak szombaton reggel hat óráig vissza kellett volna vonulniuk 20 kilométernyire a koncessziós terület mögé. A visszavonuló kínaiakat viszont a japán csapatok csak abban az esetben nem üldözik, ha ezt bizonyos stratégiai szempontok nem teszik szükségessé.

A béketárgyalások a Népszövetség felépítésére kezdődtek meg. Sikertelenségük tehát érthetően óriási izgalmat okozott Genfben.

Most már az egész Népszövetség azon az állásponton van, hogy erővel kell kezelni belenyulnia a Távol-Kelet ügyeibe és gátat kell vetnie a japánok szemérmetlen előretörésének.

Pénteken Paul Boncour hivatalosan bejelentette, hogy

a főtthárság a kínai-japán konfliktus ügyével kapcsolatban március harmadikára összehívja a Népszövetség rendkívüli közgyűlését.

Ez a döntés a kínai javaslat és álláspont elfogadását jelenti, miután a közgyűlést a népszövetségi alapokmány 15. szakasza alapján hívják össze Genfben tisztában vannak azzal, hogy a kínai álláspont elfogadása miatt japán sértődöttsége olyan méretű lehet, hogy esetleg bejelent a Népszövetségből való kilépését

is. Ez azonban ma már csak megkönnyítene a Népszövetség helyzetét.

Paul Boncour bejelentésével kapcsolatban drámai jelenet játszódott le a gyűlésen.

A kínai delegátus a sanghaji helyzetről mondott beszéde után összefogta a kezét s könyörgve kérte a nagyhatalmakat, hogy vessenek véget már a házújabeli vérengzéseknek.

Sato, a japán delegátus, ajkbiggyesztve hallgatta kínai kollégája könyörgő szavait. Amikor azonban látta azt, hogy a kínai álláspont minden vonalon győze a kínai kiküldött felszólalása nagyon mély hatást váltott ki a delegátusokban, idegesen pattant fel a helyéről s élesen kifogásolta, hogy a Népszövetség a kínai álláspontot teszi magáévá akkor, amikor Japán sem tesz mást, mint az európai nagyhatalmak tettek eddig. Egyébként formai kifogásai is vannak a népszövetségi beleavatkozás ellen. Az alapokmány ugyanis kimondja, hogy a Népszövetség csak rendezett viszonyok között élő államok érdekében léphet föl. Kínában pedig már évtizedek óta dúl a teljes anarchia, Senkisémet tilthatja meg Japánnak azt, hogy gondoskodjék Mandzsuriaiban élő alattvalóinak személyi és vagyonbiztonságáról.

A japán delegátus ezek után bejelentette Mandzsuria függetlenségének kikiáltását. „Japánnak — mondotta Sato — sokkal többet kellett eltűrnie, semhogy ne üdvözlőné örömmel a független Mandzsuria, amelyet a maga részéről a leguészszelbemenő támogatásban részesít.”

Sato egész magatartása nagyon kedvezőtlen hatást tett a népszövetségi delegátusokra.

lásában Anglia is készen legyen minden eshetőségre.

Az angol kormány rendkívül komolyan itéli meg a japán offenzíva esetleges sikereinek következményeit s ezért állandó bizottságot nevezett ki a távolkeleti események figyelésére és az angol kormány részéről megteendő intézkedések foganatosítására. A bizottság elnöke Baldwin lett, a titkos tanács elnöke, tagjai pedig a következők: a hadügyminiszter, az admirális első lordja, a kincstári kancellár, a légügyi és külügyi-

niszterek. A bizottság tagjai állandó összejutásban vannak.

A független Mandzsuria programja.

Mukdenben ma délelőtt proklamálták a független Mandzsuria hivatalos programját, amely a következő pontokban foglalható össze:

1. A nyitott kapuk politikája. 2. A normális állapotok visszaállítása. 3. Harc a banditaalakulatok ellen. 4. A politikai és gazdasági élet újjászervezése. 5. Általános védkötelezettség.

Itt említjük meg, hogy Japánban ma kezdődnek meg az általános parlamenti választások, amelyeknek során a kormánynak eddig már 24 kerületben sikerült egyhangú jelölés alapján mandátumot biztosítani. A japán sajtó bizonyosra veszi, hogy a választásokon a kormány győzelmet arat.

Kanadai repülők a kínai hadseregben.

Londonból érkezett jelentések szerint Kanadában 50 repülőtiszt és 200 mechanikus ajánlatot tett a kínai kormánynak arra, hogy félmillió angol font ellenében két repülőrajt szervezzenek meg és bocsátanak a kínai kormány rendelkezésére. A kínai kormány még nem döntött az ajánlat felett.

Károly király kiméretlen purifikációt követel a rendőrségnél

Bukarest, február 20.

A fővárosi rendőrségnél leleplezett nagyszabású visszaélésekről Cadere belügyi államtitkár és Marinescu prefektus ma délelőtt

referáltak az uralkodónak, aki a legteljesebb purifikációt követeli.

Tegnap este egyébként újabb razziait tartottak a játéklarangok ellen. Az egyik klubhelyiséget azonban alighogy kiürítették, egy óra múlva ugyanott folyt a játék, ahol abbahagyták.

Averescu marsall a néppárt klubjában mindenféle kártyajátékot betiltott.

Meghiusult Painlevé kormányalakítási kísérlete

Valószínűleg Tardieu lesz az új designált miniszterelnök

Páris, február 20.

Pénteken este, sőt a késő éjjeli órákig még mindig nem sikerült megszületnie az új francia kormánynak. Pénteken délelőtt Painlevé designált miniszterelnök a jobboldali politikusokkal folytatott a tanácskozásokat, majd a déli órákban telefonon érintkezést keresett a vidéken tartózkodó Brianddal is. Ez a telefonbeszélgetés sem mozdította elő a sikert, mire Painlevé jelentkezett a köztársasági elnöknel és közölte vele eddigi tárgyalásai eredményét.

Délután a baloldali politikusokkal tárgyalt a designált miniszterelnök, míg Tardieu ugyanakkor a köztársasági elnöktől kapott kihallgatást. Az esti órákban Laval is kihallgatáson jelentkezett Doumer elnöknel. Megegyezés azonban semmilyen irányban nem jött létre.

Este hét órakor Tardieu és Painlevé együtt jelentek meg újra a köztársasági elnök előtt. Távozásukkor Painlevé kijelentette az újságíróknak, hogy a közös utat nem sikerült még megtalálniuk, ennek ellenére is reméli, hogy hamarosan sikerül megegyezésre jutniuk s így a kormánylistát az éjszaka folyamán összeállíthatják. Ezt a kijelentést megerősítette Tardieu is.

A jóslás azonban nem vált be. Painlevé a késő éjszakai órákig hiába tárgyalt. A jobboldali politikusok végre nyíltan kijelentették, hogy a kormányban semmiféle formában nem vesznek részt. — Painlevé erre, miután a köztársasági elnöktől már megkapta a hozzájárulást, a baloldali pártokkal vette fel az érintkezést s egy teljesen baloldali és radikális többségre támaszkodó kormánykoalíció összeállítására gondol. A legutolsó jelentés szerint szombaton reggel hat órára talán elkészül az új kormánylistával.

Az éjszakai órákban újabb botrányos diaktüntetés volt a parlament előtt. A tüntetők paradicsomokkal és romlott tojásokkal ostromolták az épületet. A rendőrség közbelépett és négyet a tüntetők közül letartóztatott.

A délután érkezett telefonjelentések arról számolnak be, hogy Painlevé designált miniszterelnök ma délelőtt teljesen lemondott arról a reményről, hogy baloldali koncentráció alapján alakítsa meg az új kormányt.

Délben újra kihallgatáson jelent meg Doumer köztársasági elnöknel és bejelentette, hogy megbízását visszahadja.

Painlevé kormányalakítási kísérleteinek sikertelensége elsősorban a jobboldali pártok merev ellentállásában és Tardieu magatartásában keresendő.

A kormányalakítási tárgyalások során Painlevé és Tardieu között éppen az élezte ki az ellentéteket, hogy a belügyi tárcát a designált miniszterelnök magának akarta megtartani a választások levezetéséig.

mi erre a tárcára Tardieunek megvolt a maga külön bizalmi jelöltje.

Mint hogy Painlevé kudarcát Tardieunek tulajdonítják, a francia főváros politikai körében bizonyosra veszik, hogy most Tardieu kap megbízást az új kormányalakításra.

Doumer elnök egyébként kihallgatásra kérte magához a nagy politikai pártok vezéreit.

Felrobbant egy spanyol vegyészeti gyár

Bilbao, február 20.

Pénteken délelőtt robbanás támadt az egyik itteni vegyészeti gyár laboratóriumában. Tűz keletkezett, amely a gyárat, valamint három szomszédos épületet elhamvasztott. A katasztrófa négy halott, hat súlyos és husz könnyű sebesült áldozata van.

Pompei román kamarai elnök Belgrádban

Belgrád, február 20.

Pompei, a román képviselőház elnöke, egy román delegáció élén ma megérkezett a jugoszláv fővárosba. A belgrádi pályaudvaron fogadására Sándor szerb király képviselőiben megjelent a szkupstina elnöke, a belgrádi román követség és a román kolónia számos előkelősége.

Sanghaj körül újra dörögnek az ágyuk

Sanghaj, február 20.

Ma, szombaton délután 5 órakor járt le tulajdonképpen a legújabb japán ultimátum határideje, de már pénteken megkezdődtek a döntő offenzívák előkészítő tüzérségi támadások. Ma reggel pedig minden eddigi támadásnál nagyobb erővel és elkeseredéssel megindult a japánok koncentrált támadása.

Uyeda japán tábornok még pénteken fogadta a Sanghajban időző laptudósítókat és előtűzte a következő — a japánok felfogását mindennél jobban jellemző — nyilatkozatot tette:

— Ha a sanghaji kínai hadsereg szombaton reggel 9 óráig nem vonul ki az ostromlott városból, a japán seregek döntő offenzívája megkezdődik. A japán hadsereg egyébként megérkezése óta még semmit sem csinált. Folytonosan biztunk abban, hogy a kínaiakban felébred a józan belátás és visszahúzódnak. Ehelyett maguk a kínaiak kezdték meg az ellenségeskedést, amikor támadó szándék nélkül partraszálló csapatainkat ágyutűzzel fogadták.

A japán tábornok cinikus nyilatkozata egyszerűen letagadja, hogy a kéthetes offenzívában a japán nehézágyuk és repülőbombák porralótták a kínai városrész pályaudvarát és a Wuszung erődöt, hogy fegyverszüneti feltételek ürügye alatt Japán egyszerűen be akart sétálni Sanghajba és birtokba venni 20 kilométeres zónában a kínai területeket.

Ma reggel 7 órakor, miután egészen tisztában voltak azzal, hogy a kínai seregek főparancsnoka a fegyverszüneti feltételekre nem válaszol és visszavonulásra sem hajlandó,

Uyeda tábornok parancsot adott a japán csapatoknak az általános támadás megkezdésére.

Fél 8 órakor megdörögtek a japán nehéztüzérség ágyúi s ugyanakkor a kínai tüzérség is munkába állt. A romokban heverő Sapej fölött ismét megjelentek a japán bombavető repülőgépek. A légi támadásban 7 hatalmas gépmadár vett részt.

Az új offenzíva óriási izgalmat okozott a nemzetközi városrészen is. A japán főhadiszállást tudniillik a nemzetközi városrészt közvetlen közelében állították fel s emiatt

a kínai útegek bombái állandóan becsapnak a nemzetközi területre.

Amerika és Anglia diplomáciai képviselői ma reggel már jegyzékben is tiltakoztak emiatt a japán csapatok főparancsnokságánál s azt követelték, hogy a főhadiszállást a nemzetközi városrészt északi és északkeleti részeiből vigyék távolabb s arról a területről a japán katonaság vonuljon vissza.

A japán offenzívának most három támadási célpontja van. A Sapej pályaudvarán és a Wuszung erődön kívül most már Sanghaj elővárosáért is megindult a küzdelem. A harc itten a legszörnyűbb és legvéresebb.

Az általános offenzíva tüzérségi előkészítése után a japán gyalogság egymásután ötször indult rohamra a városrész ellen, a kínaiak ellentámadása azonban mind az öt alkalommal visszazorította a japánokat.

A japánok a döntő ostrom alkalmával itten szeretnének eredményt elérni, nem számítottak arra, hogy a kínaiak ennyire elszántan és kitartóan védekeznek. A japán gyalogság rohamai mindenestre megzavarták a kínaiakat, úgy, hogy védőseregük jobbszárnyát a délelőtti folyamán kissé vissza vonták a Kiangvan városrészből, de egy félóra múlva ismét megkezdették az ellentámadást és a bevomuló japánokat visszazorították. Délelőtt 11 órakor a japánok új erőket dobtak az elkeseredett küzdelembe és ekkor sikerült is a Kiangvan egy részét rohammal elfoglalni.

Nagy izgalom Londonban a távolkeleti események miatt

Az angol főváros politikai körében az új japán offenzíva megindítása óriási izgalmat okozott. A lapok különkiadásban számoltak be a sanghaji eseményekről s a tengerészeti miniszterium utasítására újra hadihajókat indítottak a kínai vizekre, hogy az események kialakul-

Ankét a konverzióról

Mit szól a nagyközönség Argetoianu rendkívüli jelentőségű javaslatához

A kartellek ellen

Románia gazdasági életét a rombadőléstől az egyetlen pénz stabilizálásának a felbontása mentheti meg.

Továbbá ehhez szükségesek a következők:

1. A jelenlegi bankjegyforgalomnak a megszaporítása a háromszorosára.

2. Az adókat egy évre, félévre lecsökkenteni.

3. Egy évi moratórium.

4. A 10 éven belül monopol alá vett árak szabad forgalmát visszaállítani.

5. A kartellba való tömörítéseket nem támogatni, hanem azokat törvényesen megtiltani.

SANDOR BÉLA

Köpecz,

Inkább bitófa...

A konverziót inkább bitófának lehetne nevezni a mai formájában, mert amíg a nép egyik rétegét megmentené, addig a másik rétegének a nyaka körül mind jobban összehúzza a fojtogató kötelet.

Az az egyik réteg a 10 hektáron aluli gazdánép, a másik a középosztály, beleértve természetesen az iparos és kereskedő osztályt is.

Konverzióhoz pénz is kell és ime megszületett a szükséges pénz forrása. Nemzeti hozzájárulás leple alatt egy újabb pótdadó, ami megint kit sújt? A középosztályt! — mert a 10 holdon aluli nép és a készpénz birtokosai nem tartoznak a nemzethez, ők nem fizetnek nemzeti hozzájárulást, csak a középosztály.

Konverzió kell! Igen, de akkor konverzálnak mindenkit tekintet nélkül nemre és foglalkozási ágra, engedjék el mindenkinek az adóssága 50 százalékát, a megmaradt 50 százalékra adjon az állam öt éves moratóriumot, pecsételje le a pénzt, de csak 50 százalékát adja vissza, a visszatartott 50 százalék helyébe adjon ki az állam új bankjegyet, ami az állam tiszta haszna, ebből fizesse ki minden belföldi tartozását, fizesse a hivatalnokainak és nyugdíjasainak elmaradt és jogos követeléseit. — Ezek bizonyára nem fogják a kasszába és szalmazsákokba rejteni lejeiket, hanem vásárolni fognak — fizetnek és így megindul a kereskedelmi vérkeringés, a bankok megkezdhetik működéseiket. Az állam nem rontja le lejeit, mert ugyancsak annyi lesz a forgalomban, mint volt, csak nagyobb körben fog mozogni.

Ugy gondolom, ez volna a helyesebb ut, mert ha mindnyájan jogot formálunk e földön az élethez, úgy ha kell, szenvedjünk mindnyájan és ha majd örülni lehet, örüljünk mindnyájan!

Jakab Árpád,
gyógyszerész.

Mi volna a tényleges segítség

Legyünk őszinték! Valljuk be, hogy gazdasági szekerünk mély kátyuba jutott. Segítség szükséges!

Argetoianu oda dobta a konverzió jelszavát az adósok nagy seregének, mint síró gyermeknek a cucit. Ettől csak a sírás áll el egy időre, de nem lakik jól senki, sem pedig a vérkeringés nem indul meg. Mert nézzük csak közelről! A székelyföldön konverzió alá kerülő adósságok tulnyomó része már 1—2 éve per alatt áll — hála a gyors törvénykezésnek — és ami még nincs perelbe, az már holnap lesz, mert a konverzió által tévútra vezetett gazdák nem fizetnek, már ha tudnak is! Vegyünk csak egy 1930-ban peresített követelést! 1930-ra 18 százalék, 1931-re 14 százalék, 1932. első felére 4 százalék kamat, 10—15 százalék minimális perköltség, ez összesen 46—51 százalék. Kérdem, segít itt egy 20—50 százalékos konverzió? Nem! Mert legjobb esetben is az eredeti tőkét meg kell fizetni és ez ma 2—3-szor annyi, mint ezelőtt 2—3 évvel.

Tehát, ha létre jönne is a konverzió, mit eredményezne?

Csak azt, hogy Romániában ezentúl nemcsak többség és kisebbség lenne, hanem lenne többségi (privilegizált) kaszt és kisebbségi (megkározosított) kaszt is. Mellékesen a hitelélet teljesen kiszűrné! Ez pedig, nem hiszem, hogy kivezető út lenne a válságból!

Tényleges segítség szükséges!

A stabilizált lejt le kell penni a mostani magas polcra a felére. A kormány bocssáson ki még egy annyi bankjegyet és azt fordítsa

teljes egészében belföldi tartozásai kiegyenlítésére. Így megszabadul belföldi tartozásától és helyette vállalhatja a külföldi lej garantálók kártalanítását.

Agrár állam vagyunk és pénzünk értékcsökkenésével produktumaink ára meg fog kétszereződni. Tehát, aki termel és dolgozik, meg fogja kapni az 50 százalékos konverziót anélkül, hogy bárkit is jogcsorbítás érne.

Pénz lesz az országban, fizetőképes lesz

mindenki és így megindulhat újra az eldugult gazdasági vérkeringés. Megszűnnek maguktól a csúf kelevények: gazdasági válság, bankkrízis, szalmazsák és harisnyaszár, tresortok, leépítés, stb. Munkanélküli sem lesz, mert versenyképes lesz minden produktumunk, úgy a belföldi, mint a külföldi piacon és a termelésnek munkás kézre szüksége van.

Sepsiszentgyörgy, február 20.

Tóth Tibor

Leszállítani a kamatot

Mint hogy a magas kamat és túl nagy adóterhek okozták a fizetésképtelenséget, le kell szállítani 5 százalékra a kamatot, még pedig az adósság kezdetétől, hogy a befizetett kamattöbblet a törlesztéshez számítódjék. Mert így a kamatfizetés akadálytalanul folyhat, csak a tőketörlesztés kíván haladékot, kivételes esetben.

Az adóalap állapíttassék meg 5 százalékosan, ingatlanérték és jövedelem nagyság szerint, a többi fogyasztási adókkal együtt.

Ha pedig az állam takarékoskodni akar,

úgy a hadsereg létszámának és szolgálati idő leszállításával kezdheti.

A nyugdíj 10 évi szolgálat után az élvezett fizetés 20 százalékában állapítandó meg, minden további szolgálati év után 2 százalék emelkedéssel és 10 százalékos családtag pótlékkal.

Igy az államháztartásra, rend és véd erőfenntartásra szolgáló adók, bélyegilletékek, vámok, só- és dohányjövédékek a sok monopóljövédelmekkel együtt feledezik az állam kiadásait.

Ákos.

Papp Samu

Inkább perverzió ez, mint konverzió

A konverziós javaslatot eddig csak általánosságban tárgyalják bizottságok, egyesületek, pártok és egyesek. Alkalmazásának praktikus oldalát eddig még senki sem világitotta meg. Mindenki fél a konverzióellenesség vádjától, és a kritika végeredménye mindig csak ez: a konverzió hasznos és szükséges! Világos, hogy a konverzió kell! Vaskarika is kell, de nem fából gyártott vaskarika. Már pedig ez a mi konverzióunk valami effélének készül, — inkább perverzió, mint konverzió. Ime a praktikus oldal:

Gyermek — törvényes vagy törvénytelen — tartási per. Folyik hat éve 1932 február 12-én a dévai törvényszék befejezi. Megítél havi 80 lejt 6 évre visszamenőleg és előre havi 80 lejt a 14-ik életévig.

Konverzió: A kiskorú 44 éves koráig 4—6 százalékos kamatozás mellett — hogyan is lesz ezzel a tartásdíjjal? Mi ből fog élni és eltartódni életének 14-ik évéig, amikor az esedékes tartásdíjat 36—44 éves korában veheti fel csupán — és addig? Behajthatja a konverziómentes vagyonból, — hát ilyen is van? Talán a holdban? De hiszen neki élnie kell! — Neki tartásra törvényes joga van! Majd megeszi az ítéletet! Mert a konverzió hasznos és szükséges!

Más!

Fiatal menyecske. 1930 szeptemberében esküvő és 15 000 lejt hozomány ellenében lemond a szülői vagyonról. A pénzt férjének és apósának adja. Három hónap múlva minden indok nélkül kidobják a közös gazdaságból. A hozomány persze ott marad. A menyecske a szülői házhoz menekül. Kidobják, hiszen lemondott minden jogáról. A bíróság: megítél havi 400 lejt tartásdíjat és a hozományt.

Konverzió: a férj és az após röhög. Ez hasznos és szükséges! Az asszony: hóg és átkozza az Istent. Árulja a testét? — Ez is hasznos és szükséges?

Más szóval: akinek a bíróság tartást ítélt — ugorjon a tengerbe.

Más!

Napszámos asszony: összemossott 25 év alatt egy negyed hold földet. A szomszéd — kisbíró a faluban — elfoglalja. Perelni kellene: pénz előlegre, bélyegre nincs. Kölcsönt senki sem ad.

De mi lesz 25 év mosás eredményével?

Konverzió: a szomszéd kisbíró leöntötte valaki forró vízzel.

Más!

A szülő három gyermeke közül a fiának adja összes vagyonát, a két leány semmit sem kap. Meghal a szülő, a két leány követeli a köteles részt. A bíróság megítél egyhatod—egyhatod részt, összesen mindkettőnek 36 000 lejt a szülői vagyonból a fiuval szemben.

fiu hazajön ő is. Az apa kidobja asszonyostól, a vagyon a lányokra írja. A bíróság a fiúnak 26 000 lejt ítél meg:

Konverzió: az apa röhög, mert nem dolgozott, a leányok röhögnek, van vagyonuk és pénzük. A fiu köhög és köpi a tüdejét. Dolgozni már nem tud, nincs is hol. Éhenhal. Ez hasznos és szükséges.

És millió és millió ilyen eset. A bírói számok rendelkezésre állanak.

Ime: a jogbiztonság teljes hiánya, a magánjogi igazságszolgáltatás teljes csődje, az önbíráskodás, mint egyedül eredményes lehetőség, az ökológus és teljes törvényen kívüli helyezés a legelmeibb jogrendi követelményeknek, ime ez az a konverzió, amelyet ma tárgyalnak, vitatnak, propagálnak anélkül, hogy megfontolnák: hova is vezet ez tulajdonképpen?

Esetenkénti és egyenkénti konverzió, bírói eljárás után, ítélettel, a bírói mérlegelésre bízva: talán eredményt hozna. De így: a törvényen kívüli, a jogtörés, önbíráskodás és a régi jó ökológus törvényi intézményesítése.

Kőrösbánya.

Dr. Ajben Béla, ügyvéd

Meghosszabbítani a moratóriumot

A parasztadósságokra vonatkozó moratóriumot okvetlenül augusztus 15-ig meg kell hosszabbítani és akkor kezdődhetik az új fizetési ciklus megpedig úgy, hogy az addigra felgyülemlött kamathátralékok teljes leírásával a két, vagy három havi lejáratok megújítási sorrendje szerint kezdődhetik megint a váltók prolengálása. Így aztán tetemesen könnyítettünk a paraszt helyzetét, mert elengedtük, illetve leirtuk hátralékos kamattartozásait, a bankok pedig, aránylag kisebb áldozatok árán nem vesztik esetleg követelésük 50 százalékát és automatikusan, kellős tapintat mellett, megindul megint a rendes váltóhitelrendezés. De nem a mostani 14 százalékos váltókamat mellett, hanem — itt kell, hogy érvényesüljön a kormány áldást hozó mentő akciója — a bankoknak lehetővé kell tenni, illetve a „Banca Nationala” utján elegendő és oly olcsó visszleszámitolási hitelt nyújtani, hogy a földbirtoktartásokat a legminimálisabb, legfeljebb 8 százalékos váltókamat mellett számíthatassák le.

A földbirtoktartásoknak így módon való rendezése által fizetőképesé tesszük a falusi népet és biztosítjuk az ország hiteléletét.

Lugos.

S. D.

* ERDÉLY TÖRTÉNETE. Irta dr. Jancsó Benedek. A szerző utasításai szerint kiadásra rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi magyar szellemi élet a maga elárultságában nagyon nélkülözötte Erdély tüzetesebb történetét. Dr. Jancsó Benedek történetíró munkássága nem szorul méltatásra. Nemcsak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 80 lejt és a Brassói Lapok könyvosztályában kapható.

Asira (Apolló) Mozdó BRASSÓ.
Két utolsó bucsunap! — Febr. 20—21-én. — Szombat és Vasárnap:
3 sláger egy műsorban, moziárakkal!

I.
ARNO GATTI humoros árnyképekkel.

II.
„UFERINI“
és társulata új slágerműsorral.
Egy élő ló és lovasának eltűnése a nyílt színpadról.

III.
Táncos huszárok filmoperette. — Fűszereiben: Verabes Ernő, Grate Theimer, Oscar Karlweiss és Friedl Haerlin.

Vasárnap délelőtt 11 órakor **MATINÉ**
„A Tizenhárom hős” Conrad Veidt-el és **„UFERINI“**

Hírek

Koffer és kalapács

Reklámfalragasz 1950-ből

Uram! Akar egy tanácsot?
Tölünk vegyen kalapácsot,
Saját érdekébe teszi,
Nem érzi, ha kézbe veszi!
Juharfából van a nyele,
Passzió dolgozni vele...
Nem kell erőlködni nagyon,
Szinte magától üt agyon!
Nikkeleznél van az éle,
Nem piszkolja a bőrt véle!
Gyors megrendelését kérjük
S elküldjük önnek, ígérjük.
— Ha leüti házanépét —
Fischl autogrammos képét.

Koffert is csak tölünk vegyen,
Irja meg, hogy milyen legyen?
Elegáns kell, avagy gyatra,
Kulcsra járjon, vagy lakatra?
S hogy ne legyen baja vele,
Közölje, hogy mit tesz bele!
Lábat, kezét, avagy fejét,
Mert így szabjuk meg a helyet.
Olyan bőrdönt is vehet,
Mibe egész törzsét tehet...
Bő választékokat kínálunk,
Schreiber sem vesz, csak minálunk,
Mert nem elég embert ölni,
Bőröndbe kell gyümöszölni!

— A „BERLINER TAGEBLATT” KÜLPOLITIKAI FŐSZERKESZTŐJE BUKARESTBEN Bukarestből jelentik: Günther Steiner, a legnagyobb német napilap, a Berliner Tageblatt külpolitikai főszerkesztője ma Bukarestbe érkezett. Günther Steiner politikusként és gazdasági tényezőként keres fel.

— HÁROM HALOTT — AZ ELMARADT HOZOMÁNY MIATT. Dorohoiából jelentik: A közeli Dumeni község lakosságát borzalmas családi dráma tartja izgalomban. — Caba György fiatal gazda nemrég házasodott meg és egy másik gazda, Costache Alexandru leányát vette el. Az asszonnyal hozományt is ígérték, de a rossz gazdasági viszonyok miatt, csak egy tehenet tudtak vele adni. A fiatal férj többször sürgette a hozomány többi részét is, de hasztalan. Erre, néhány nappal ezelőtt, hazakergette feleségét annak szüleihez. Az após, Costache Alexandru, rendkívül felháborodott veje tettén és ezért tegnap, két nagy fiával együtt, megjelent Caba György portáján, hogy az istállóból kihajtsa a hozományba adott tehenet is és hazavigye. Az após éppen az istállóban találta vejét, a kinek egy nagy bottal a fejére ütött. Caba egy kicsit megsédült, de, hatalmas, izmos legény lévén, a következő pillanatban előruvította hosszú kését és azt markolatig az após szívébe döfte. Az idős ember egyetlen hang nélkül holtan esett össze. Ekkor a nagyobb fia sujtott le Cabára, ez azonban a kést tovább forgatta és most már sógorának koponyáját hasította át vele. Ez a szerencsétlen pillanatok alatt kiszendvedt. Mire a szomszédok elősiettek, már Caba György is életlenül feküdt az istálló padozatán, mert a fejére kapott ütéstől időközben elvérzett. A borzalmas vérengzésnek egyetlen megmenekültje Costache kisebbik fia, akit csak könnyebb késszurás ért. A véres családi dráma az egész vidéket mélyen megrendítette.

— MUNKANÉLKÜLI SEGÉLY HELYETI — KOLDULÁSI JOG. Medgyesről jelentik: A megyesi polgármesteri hivatal, miután a munkanélküli segélyforrásai teljesen bedugultak, tegnap koldulólevelet állított ki a munkanélküliek részére. Minden munkanélküli egy ívet kap, amellyel kéregethet a városban.

Anacot pasztilla szopogatásával fertőtlenítsd a száj- és garatüreget. Anacot pasztilla megvédi fertőzéses bántalmaktól. Egy fiola ára 37 lej.

— EJSZAKAI TÁMADÁS BRASSÓBAN. Corjenteanu Miklós munkás péntek éjjel megjelent a brassói rendőrségen és elmondta, hogy hazafelé menet a sötét utcában ismeretlen merénylők rontottak rá, akik egy súlyos tárgyat föbeverték, majd elűntek. A rendőrség erőteljes nyomozást vezetett be, hogy az éjszakai támadókat kézrekerítsék.

A PRAHOBAR cég brassói fiókja.
mint a
FORD MOTOR COMP.
kerületi képviselője tudatta
az autótulajdonosokkal, hogy az eredeti

Pótalkatrészek 50% -al olcsóbbak lettek!

— MAROSVÁSÁRHELYI HÍREK. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi Tábla ma tárgyalta Serban Trifán hévizi gazda ügyét, akit a törvényszék hamis eskü miatt hat hónapi fogságra ítélte. A Tábla az ítéletet helyben hagyta. — Mann Katalin és Jakob Ilona feljelentést tettek a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek betörték náluk és öbbezzer lej értékű ruhaneműt elvették a lakásukról. — Az itteni Kereskedelmi Társulat elhatározta, hogy a vasárnapi kolozsvári kereskedő-nagygyűlésre dr. Márk Miklós kamarai titkárt küldi ki, aki ott kéri fogja a konverzióknak a kereskedőkre való kiterjesztését. Egyébként február 28-án Marosvásárhelyen is nagyszabású kereskedő-miting lesz. — Sztójka János huszonnyolc éves famunkás, több társával együtt, Croitor palotailvai bíró erdejében dolgozott. A bíró az első héten fizette a munkásokat, a második héten azonban már nem. A munkások erre abbahagyták az erdőirtást, mire a bíró a csendőrségre vitette és ott huszonnyolc órán át véresre verette őket. Ezt a középkorba illő ügyet ma tárgyalta a bíróság, amely elé a munkások „lázdás” vádjával kerültek. Felmentették mindannyiukat, egyben, — látteleik alapján — kártérítési perre utasították őket a cézári hajlamokkal rendelkező falusi bíróval szemben. — A marosvásárhelyi vízdíjakat száz százalékkal felemelték. A horribilis drágítás ellen vasárnap népgyűlésen fog tiltakozni a lakosság. — A járásbírószám 500—600 lejre ítélt husz kereskedőt, a záróra be nem tartása miatt.

Teljes értékű, tökéletes munkát csak az végezhet, akinek idegei rendben vannak, munkaképessége zavartalan. A reggeli és uzsonnatéjhez 2—3 kávéskanál Ovomaltine erősíti az izmokat és idegeket.

— VISSZA KELL FIZETNI AZ ELŐRE FELVETT KÉPVISELŐI FIZETÉSEKET. Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy a feloszlatott nemzeti-parasztpárti parlament képviselői és szenátorai közül sokan hónapokra előre vették fel törvényhozói illetményeiket. Közben a parlamentet feloszlatták, a képviselők és szenátorok azonban nem fizették vissza az előre beinkasszált fizetéseket. Emiatt végrehajtás indult a parlamenterek ellen, akik közül Christescu, Budisteanu és Leodorescu, volt szenátorok felebezést jelentettek be a végrehajtás ellen. A tábla ma tárgyalta ezt az érdekes ügyet és a szenátorokat elutasította.

— A TUDOMÁNY SZODOMÁRÓI ÉS GOMORRÁRÓI. A szodomai és gomorrai ásatásokról azt jelenti a Daily Telegraph, hogy a mostanában feltárt romok mindenben megerősítik a bibliának a két város elpusztulásáról szóló adatait. A Holt-tengertől északra és a Jordántól öt kilométernyire keletre talált romok bizonyítják, hogy a házak fundamentumát nagy hamuréteg borítja. Egy nagy edényben ráakadtak egy hat éves fiú csontvázára, akit nyilván valamelyik istenségnek áldoztak fel.

— MIRE FORDITJAK A SZÁZÖTVENMILLIÓ FRANK KÖLCSÖNT. Bukarestből jelentik: A kormány újlag elhatározta, hogy a napokban felvett százötven millió frank külföldi kölcsönt a tisztviselők és nyugdíjasok fizetésére fogják fordítani. Ugyanebből az összegből fogják kifizetni a közszállításokért benyújtott számlákat.

— ARANYRÉNLÉ és az ezzel járól bél-dugulás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobbogás és szédülési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárral mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűvíz gyógyászati célból a drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— TIZENHÁROM ARADI VASUTAS. Temesvárról jelentik: Temesváron és a Bánságban az állam nyelvének nemtudása miatt mintegy száz vasutasat bocsátottak el az ősz folyamán. Az elbocsátott vasutasok közül számosan közigazgatási pert indítottak a kérésük, hogy hatálytalansítsák az intézkedést. A temesvári Tábla nemrég husz temesvári vasutas visszavételét rendelte el. Annál meglepőbb, hogy a Tábla harmadik tanácsa szombaton 13 aradi vasutas kérelmét utasította vissza. A visszautasítást azzal indokolják, hogy a vasutasok keresetüket 30 nap után nyújtották be s így formai hiba merült fel.

— Hatvan munkás miatt el kell tünni egy kis paprika csipész. Temesvárról jelentik: Néhány héttel ezelőtt hatóságilag intézkedésre bezárták a Hungaria uton levő „Aroma” paprikamalmot. A bezárást a paprikamalom szomszédságában levő házak lakói is sietteték, akik az erős, csipős szag miatt már több ízben méltatlankodtak. Az üzem szűnetelése folytán hatvan munkás került az utcára, akik a munkafelügyelőség útján intervéniáltak a közegészségügyi és munkaügyi miniszteriumnál, hogy a malom működését ismét megkezdhesse. A miniszteriummal azonnal intézkedtek s így a munkások ma már újra munkába álltak.

Ki volt a támadó?

(Genli epizód)

Genf, február 20.

Egyelőre igen vékony célnaszálakon függ a világtörténelmi gyülekezet sorsa. Henderson, a konferencia elnöke, igyekszik összerakni a társaságot és függetleníteni a genfi tanácskozáskor kimenetelét a nagyhatalmak belpolitikai helyzetének alakulásától. Mégis nagyon kevésbé oszlatja el a bizonytalan hangulatot az a kijelentés, amit Henderson legutóbb egy társaságban tett a konferencia jövőjéről.

— Ugy hallom, — mondta a volt angol külügyminiszter, — hogy a delegátusok, akik huszétkor hazatérnek, nem szándékoznak visszajönni Genfba, csak, ha lezajlottak majd a francia és német képviselőválasztások. Hát ez tévedés! A konferencia nem szakítja félbe munkáját, csak két heti husvéti vakációt tartunk. Azután mindenkinek vissza kell jönni és dolgozni...

De azért a leszerelési konferencia a francia kormányválság hatása alá került. Egész éjszaka feszült telefonálás folyt a leszerelési konferencia francia delegációja és a Quai d'Orsay között és Tardieu, a megbukott hadügyminiszter, ma reggel kissé erőltetett mosollyal adott borravalót a Hotel des Bergues hajlongó portájának és groomjainak. Tardieu most már magánember és örökre eltávozott Genfből. Lehet, hogy közbejön egy váratlan fordulat és még Briand is megjelenik a konferencián.

A kedély és a jóviszony az egyes államok között, — mint ahogy ez rendszerint történelmi szokott a diplomáciai konferenciákon, — a legjobbnak. Az egyik társaságban, ahol miniszterek és diplomáciai titkárok voltak jelen, nagyon találó történetet mesélnek arról, hogy milyen apró félreértésekből keletkezhetnek néha háborúk a nemzetek között?

Megy az utcán egy ur és egy apacs megkérdezi tőle: hány óra? Az ur kivette az óráját, megmondta hány óra és azzal tovább ment. Nemsokára zsebébe nyult és látja, hogy hiányzik az órája. Előveszi a revolvert és hirtelen az apacs után menve, fenyegetően rákiált:

— Ide az órával...

Az apacs át is adja halálsápadtan az óráját. Az ur megnyugodva hazaér, ahol émielten tapasztalja, hogy mindkét zsebében van egy-egy aranyóra. És másnap, midőn be akarja szolgáltatni a rendőrségen a tévedésből elrabolt óráit, már ott találja az apacsot, aki feljelentést tett ellene, rablás miatt...

Bizonyos, hogy a népszövetségi közgyűlésen kevésbé nehéz helyzetben lesznek az országok delegátusai, amikor véleményüket kell nyilvánítani, arra a kérdésre: ki volt Mandzsuriaiban a támadó fél?

Seidner Imre

* A „Koldusdiák”, amelynek tegnapi premierje a tökéletes siker jegyében zajlott le, kétségtelenül a legszebb, a legművészebb és a legragyogtatóbb német filmoperette, ami valaha készült. A darab főszereplői a csodáshangú Jarmilla Novotna, a legszebb tenor Hans Bollmann és a humoristák Truus v. Aalten. és Fritz Schultz nagyszerűek. A brassói Modern Mozdó egyik legújabb slágerje Millöcker mesteroperettje a „Koldusdiák”.

Gondosan válogassa meg hashajtóját. Sőt kérje ki orvosa tanácsát, aki Arlin dragéet fog ajánlani, mert biztos, enyhe, olcsó.

— Shaw autóbalesete. Capetownból jelentik: Bernard Shaw, aki feleségével együtt a Fokföld Knysna nevű területén tartózkodik, autókirándulás alkalmával könnyű baleset érte. Gépkocsija egy utaszi árokba fordult. A kellemetlen epizód következtében az író és felesége jelentéktelenebb horzsolásokat szenvedett. Shaw tollára méltó, hogy a baleset a „Jöreménység” foka körül történt.

— Jéghegyek a Fekete-tengeren. Konstaninápolyból jelentik: Az óriási hideg jég közé zárta a konstancai kikötőben veszteglő gőzösöket. Konstaninápoly és Konstanca között jéghegyek usznak a nyílt tengeren, amelyek a hajózást nagymértékben veszélyeztetik. A „Huda Berdi” nevű török hajó, amely Bulgáriából jövet Konstaninápolyba igyekezett, összeütközött egy óránként 10 mérföldes sebességgel haladó jéghegygel. Az összeütközés következtében a hajó léket kapott és elsüllyedt.

— EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN magánúton való elcsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ara 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Legegyeszerűbb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegekben. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

— NAGYVÁRADI ESEMÉNYEK. Nagyváradról jelentik: Az ügyvédi kamara tagjai mai gyűlésükön elhatározták, hogy előleg nélkül nem vállalnak a jövőben pereket. A feleknek legalább annyi előleget kell adniuk ezután, hogy az ügyvédek a bélyegköltséget fedezhessék. — Ma reggel telefonon jelentették a nagyváradi rendőrségnek, hogy a Vizezeték-utca 2. szám alatt egy csonttá fagyott holttestre bukkantak. A rendőrség megállapította, hogy a halott Horváth István 66 éves egyedülálló munkanélküli suszterrel azonos, a ki néhány nappal ezelőtt engedélyt kért a háztulajdonosól, hogy egy üresen álló szobában meghuzhassa magát. Az éhségtől elerőltenedt aggyastyánt minden valószínűség szerint alvás közben gyilkolta meg a hideg. — A városi tanács mai ülésén dr. Sós István azt a javaslatot terjesztette be, hogy a tanács, a jogakadémia mellett működő ügyvédvizsgázató bizottságot ne engedje megszűntetni. Az erre vonatkozó leíratot a tanács azonnal illetékes helyre továbbította.

* Uferini két utolsó bucsunapja, szombat és vasárnap a brassói Astra Mozdó minden előadásán. Nagy sikerrel mutatta be az Astra mozdó nagyszerű hármas műsorát, amelyet mindazt nyújtotta közönségének, amelyet egy mozielőadás keretén belül nyújtani lehet. Uferini új műsora a legképrázatosabb trükkök és kacagató jelenetek sorozata. Legérdekesebb mutatványuk egy élő fehér ló, lovasával együtt való eltiűntetése volt. A második attrakció Arno Catti humoros árnycskéi, melyek szintén kedves, mulattató ujdonságok. A harmadik sláger a „Táncos huszárok” című filmoperett, amely a szezon egyik legnagyobb filmprodukcója. Rengeteg tánc, ének, zene, jókedv van e mindvégig érdekfeszítő és mulattató darabban. Fzen nagyszerű, hármas slágerműsor még csak két napig, szombat és vasárnap megy az Astra mozdó minden előadásán. Mert hétfőn Uferiniék most már visszavonhatatlanul bucsut vesznek Brassó közönségétől, hogy világszerte turnéját Bukarestben folytassa. (e)

— SZOLGALATOS GYÓGYSZERTÁRAK BRASSÓBAN. Február hó 20-tól március hó 5-ig a déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot Schneider Hans „Arany-orozslán” gyógyszer-tára, Kapu-utca 21. szám alatt és Cucean Gheorghe „Csillag” gyógyszer-tára, Hosszú-utca 5. szám alatt látja el.

* KÖSZÖNETNYILVANITÁS. Mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk Verzár Sándor elhunytá alkalmából részvételüknek bármilyen formában kifejezést adtak, fogadják ezuton halás köszönetünket. A gyászoló család. (e)

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címükükön feltüntetett lejáratiót. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címükön.

KÖZKATONAK

— Látod, pajtás, ha nem innál, már rég altiszt lehetnél.
— Bánom is én! Ha iszom: generálisnak érzem magamat. (Tit-Bits.)

* ORVOSI TÉVEDÉS

— Miért olyan bosszus, kartárs ur?
— Képzeld, három éve kezelek egy fickót sárgaság ellen és most kiderül, hogy kínai az ille. (Humorist.)

* JÓKOR KEZDI

— Mondom neked, Mari, a te viselkedésed végre is az idegeimre kezd menni. (Life.)

Ingyen küldöm
szállítólevényt és gyümölcsfa
árjegyzékemet,
mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden
szállítási költség nélkül megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz.
A saját érdekében ne vegyen addig olványt
vagy bármilyen-ajta vesszőt, míg át nem olvassa szállítási
szabályzatomat cím:
J. Szűcs szállítótelep, Diosig (Jud. Bihor) No. 32.

ELITE kávéház Brassó

Szombaton, f. hó 20-án jelmeztély

Estélyi ruha és jelmez nem kötelező
Belépti díjat nem szedünk

A rendes polgári árak!

MA a Modernben:
„Koldusdiák“
 (Betlelstudent)
 német világláger operette.

— Harminc fokos hidegben könnyű azt üzenni, hogy akinek drága a földgáz, az zárja le. Dicsőszentmártonból jelentik: A földgáz társaság már régebben kiadott egy felhívást, amely szerint 1932 január elsejétől kezdve mindazoknak, akik 500 köbméternél több gázmennyiséget fogyasztanak, javukra írnak számláiknál köbméterenkint tíz banit. A „nagyszabású” kedvezmény alkalmazása most történt meg és ekkor kiderült, hogy a földgáz társaság ötszáz köbméterből egyáltalán nem bonifikál, hanem csak az 501-ik köbmétertől kezdve számítja le a tíz banikat. Súlyos sérelme a gázfogyasztóknak az is, hogy minden egyes égő lezárása után külön-külön harminc lejt számítanak és, a miniszteri utasítás ellenére, az ilyképpen felszámított többletösszegeket, valamint az egyéb jogtalan túlterheléseket sem vissza nem térítik a fogyasztóknak, sem javukra nem könyvelik. Míg 1927-ben a gáz köbmétere 50—60 bani és a tüzifa ára ugyanakkor 104 lej volt mázsánként, addig most a gáz egysége 132—142 baniba, a tüzifa ellenben már csak átlagosan hatvan lejbe kerül. A tüzifagyógyasztók tehetetlenül állanak szemben Mutasák kizsákmányoló politikájával, mert hiszen harminc fokos hidegben nem zárhatják le saját maguknak azt, noha a földgáz társaság a reklamálásoknál azt szokta üzenni, hogy akinek pedig nem tetszik, az ne égesse a mi gázunkat! Igazán legfőbb ideje volna már a földgáz társaság kiszorító rémuralmának egyszer s mindenkorra véget vetni.

— Felmentéssel végződött a Szakálügy első rágalmazási pere. Csikszerebából jelentik: Részletesen beszámoltunk arról a perrel, amit Banciu Sorin volt csikszereadi ügyész indított Sándory Mihály gyergyószentmiklósi ügyvéd ellen, aki azt vallotta és írta, hogy a Szakálügyben Banciu ügyész adott utasítást a hamis orvosi bizonyítvány kiállítására. Az első tárgyalás nem hozott ítéletet, mert a bírák nem tudtak megegyezni s így szükségessé vált egy harmadik bíró behívása és új tárgyalás lefolytatása. Ezt az új tárgyalást 19-én tartották meg rendkívül nagy érdeklődés mellett. A bíróság előbb elutasította az elfogultság címén beadott kifogást, aztán megtagadta a bizonyítás elrendelését is. E baljós-

latu szigorúság ellenére is a tárgyalás mégis felmentő ítéletet eredményezett, mert a bíróság is azon a véleményen volt hogy nem lehet valakit felelősségre vonni azokért a kijelentésekért, amiket mint kihallgatott tanu a legjobb lelkiismerete szerint tett.

— EGY TIZENÖTMÉTERES SZIKLARÓL LEVETETTE MAGÁT ÉS SZÖRNYETHALT EGY GALACI HAJÓSTISZT. Galacból jelentik: Amelian Alexandru tengerésztiszt már régebben nyugdíjazás iránti kérvényt adott be a minisztériumhoz, abban a reményben, hogy hosszú szolgálata után majd a nyugdíjából szépen, nyugodtan megélhet. Később megtudta, hogy a nyugdíja, a levonások után, olyan csekély volna, hogy abból legfeljebb csak nyomorogna. Ezért újabb kérvényt adott be, amelyben már azt kérte, hogy vegyék vissza ismét a szolgálatba. Minthogy ennek az újabb kérvényének az elintézése késő, eljásztotta a jövőjét és a megélhetését. A kétségbeesett ember tegnap felment a galaci népkert felett emelkedő tizenöt méteres sziklára és onnan levette magát. Amelian Alexandru szörnyethalt.

Nézzé meg és gyönyörködjön a
„KOLDUSDIÁK“-ban
 Jarmilla Novotna, Fritz Schultz,
 Truus v. Alten-el
 Ma a Modern Mozgóban.

— Dicsőszentmártoni hírek. Dicsőszentmártonból jelentik: A Banca Nationala dicsőszentmártoni fiókjánál az elmúlt napokban több hamis 20 és 2 lejes érupénzeket fedeztek fel. A bank igazgatója azonnal értesítette a rendőrséget, amely széleskörű nyomozást vezetett be, hogy a pénzhamisítókat kézrekerítse. — A dicsőszentmártoni kereskedők egyesületének statisztikája szomorú fényt vet a város egykor virágzó kereskedelmi életére. Másfél év alatt 15 textilüzletből csak 4 maradt meg, a többi megbukott vagy elárverezték. Háromszáz iparosból 160 adta be iparengedélyét.

— SÖRSZTRAJK A BERLINI VENDEGLÖKBEN. Berlinből jelentik: A berlini vendéglősök mozgalmat választottak a sör árának leszállítására, akciójukat azonban nem koronázta siker. A vendéglősök már a sörgyárosokkal folytatott tárgyalások idején azzal lenyegtették, hogy amennyiben a sör árából nem engednek, beszűntetik a nemzeti ital árusítását. Tegnap, pénteken délben a sörsztrájk meg is kezdődött és a legtöbb berlini vendéglőben már nem is szolgáltak ki sört a vendégeknek.

Abrahám Pál berlini villája
 vagy
A poraiból megelevenedett eladó

Berlin, február 20.
 Abrahám Pál, a divatos magyar zeneszerző, akj most külföldön aratja sikereit, nemrég villát vett Berlinben. Az ár alacsony volt, viszont
 magára kellett vállalnia azt a kötelezettséget, hogy a villa eddigi nyolcvan négy éves tulajdonosnőjét meghagyja a lakásában és életfogytig ezer márká járadékot fizet neki.
 Amikor az erről szóló szerződést az ügyvédnél megkötötték,
 az agg hölgyet hordszéken vitték aláírás végett az ügyvédi irodába.

Abrahám joggal hihette, hogy nem sokáig fogja majd az ellátási kötelezettség terhelni. Annál nagyobb volt a megdöbbenése aztán, amikor egy ótórái tea alkalmával megszólította egy csöppet sem roskatagnak látszó hölgy, aki mint a villa volt tulajdonosnője mutatkozott be. Abrahám kissé meglepetten jegyezte meg, hogy emlékezete szerint sokkal korosabbnak látta a szerződéskötéskor. Erre a hölgy mosolygva válaszolta, hogy aznap kissé bágyadtnak érezte magát.
 Elképzelhető Abrahám megdöbbenése, amely csak fokozódott, amikor többszöri kísérletezés után sem tudott a hölgynek átengedett lakásrészebe jutni. Most aztán, hogy vajjon tényleg még soká él-e a tulajdonosnő, akinek havonta ezer márkát kell fizetnie, vagy pedig, becsapták-e a vétellel, avagy barátainak valami tréfájáról van-e szó.

— MEGHALT FRIGYES AGOST, SZÁSZORSZÁG EXKIRÁLYA. Drezdából jelentik: Frigyes Agost, Szászország volt királya meghalt. Temetése kedden lesz Drezdában. — A szászországi köztársasági kormány, tekintettel arra, hogy Frigyes Agost a háboru alatt vezérlő tábornok volt, hozzájárult ahhoz, hogy a temetést nagy katonai pompával végezzék. A szász kormány határozata értel-

Szebbet, jobbat, gyönyörűbbet a
„Koldusdiák“-nál
 nem látott.
 Nézzé meg ma a Modern Mozgóban

mében a német hadsereg összes egységét képviseltetik magukat az exkirály temetésén Frigyes Agost elhunytá alkalmával Drezda város összes középületeire kitűzték a gyászlobogót. Kedden, a temetés napján, a szászországi hivatalokban szünet lesz és az iskolákban is szünetel a tanítás.

★ HÉT-FALUSI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. A közgyűlés 1932. március hó 13-án délután 3 óraker tartatik a takarékpénztár helyiségében. **Mérleg-számla 1931. december 31. Vagyon:** Pénztár: Lei 184.345, Tárcaváltók: Lei 12.022.423, Értékpapir: Lei 5300, Ingatlan: Lei 4921, Összesen: Lei 12.216.989. — **Teher:** Részvénytöke: Lei 1.000.000, Új részvénytöke: Lei 441.050, Tartalékalap: Lei 303.764, Kiss Árpád emlékalap: Lei 20.000, Takarékbetét: Lei 10.096.278, Új részvénytöke kamat: Lei 40.000, Osztalék sz.: Lei 10.808, Átmeneti sz.: Lei 36.114, Tiszta nyereség: Lei 268.975, Összesen: Lei 12.216.989, Csernáfalu, 1931. december 31. Az igazgató. ság. (be)

— A NAGY ISMERETLEN. A csikgói rendőrség, amely az alvilág garázdálkodásának megakadályozásában ép olyan tehetetlennek bizonyult, mint a newyorki, a sajtó szatirjának gyakori céltáblája. Az egyik újság gunyosan közli a következő esetet: A rendőrfőnök nemrég összehívatta az általa rendelt detektíveket, akikkel közölte, hogy új embert szerződte, aki bizonyára disze lesz a testületnek. Amikor a detektívek megkérdezték, hogy bankettel ünnepezhetik-e az illetőt, a rendőrfőnök ezt megengedte, de megjegyezte, hogy az új kolléga nem fog megjelenhetni, mert úgy szól a szerződés, hogy még kollégáinak sem szabad a kilétét felfednie. Aki ennek ellenére fel tudja fedezni a kilétét, az ezer dollár jutalmat kap. Egy hét múlva jelentkezett a legifjabb detektív a főnök. nél és jelentette, hogy az új detektív Jim Barthelesy. A főnök összecsapta a kezét, majd átadta az ezer dolláros jutalmat és végül érdeklődött az iránt, hogy miképpen jutott a titokra. „Egyszer egyszerűen”, felelte a detektív, „elmentem a csikgói alvilág egyik tagjához és egy dollárt ígértem neki, ha megmondja a titokzatos detektív nevet”.

— ERDÉLY UTJA NAGYMAGYARORSZÁGTÓL — NAGYROMANIÁIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási feltűnést keltett munka könyvalakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, aranyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

DECSEY ZOLTAN:

A SIRÓ VÁROS

A megürült lakásokba is új lakók költöztek és a negyedik rend, amely idáig külvárosi vityillókban, vályogházakban húzódott meg, most régi polgári lakások környékébe jutott. Maszatos proli-gyerekek sütkéreztek a főútcái emeletes házak erkélyén és újjongva örvendeztek a tágas szobáknak, a tisztaságnak és levegőnek.

Csak a gyomor ne követelőzne annyira. Mintha visszatértek volna az októberi napok, épen olyan üres volt a piac és épen olyan nehezen lehetett hozzájutni teához, vajhoz, tojáshoz, fűzelékhez, húsához. Újból megkezdődött hát a batyuzás. A hajnali órákban hosszú sorban vonultak a falura a gondos család-apák, tömött turistaszák a hátukon, cipő, ruhanemű benne, este aztán három-négy napra való étellel tértek meg otthonukba. Csak meg fog változni ez a bolondos állapot és ki fog kristályosodni valamiféle rend, mert az olyan uralom, amely nem tudja táplálni a tömegeket, már cleve halálra van ítélve. A vendéglői kosztra kárhoztatottak napok óta

429

pokoli kinokat állanak ki, az étlapon nincs egyéb, mint mákos laska, vagy juhturós galuska. Pedig most van a rántott csirke és friss saláta időszeke.

Sok a panaszkodás, sok a keserűség, de azért a felszabadulás öröme még mámorban tartja a lelkeket. Ezt még el lehet binni, ez még mind jobbra fordulhat, elvégre harcban áll a nemzet és mindenkinek meg kell hozni az áldozatot. Persze, azt csak nagyon kevesen tudják, hogy katonai megbízottak, pesti kiküldöttek, mindenfajta népbiztos sűrűn járja a falvakat és a drága, jó holmi, a sok-sok csirke, kacsa, liba, tojás, vaj, nem az éhező városba kerül, hanem vagonszámra szállítják Pestre. Nem is sejtiik hogy az ő felszabadulásukat csak azért hajtották végre a szovjet urai, hogy új rekvirálási területeket nyerjenek, mert a pesti munkásság éhezik és a hangulat odafenn már a kirobbanáshoz van közel. Csak akkor húzódik keserű grimaszba az arc, amikor a Grand Hotel konyhájának a szaga kicsap az utcára. Ott bizony borjupecsenyét sütnék és a szag után itélve sertéskaraj is kerül az asztalra. De hát erre a konyhá-ra csak a kiváltságosok juthatnak, akiknek igazolványt állított ki a szovjet-ház parancsnoksága, a sok-sok pesti emisz-szionárus és a sok-sok illatos és kifesz-tett arcu pesti tyuk, akik az emisszioná-rius elvtársakat az építés nehéz munká-jában támogatják.

Éhezett és mégis boldog volt a város. Bor és sör helyett limonádé és málnaszörp a kávéházakban és a vendéglőkben és mégis mintha a részvesség memora szállt volna az agyakra. Minden lelkesedés és szeretet a katonák felé fordult. Az ő kedvükért megbocsátották, elfeledték apró panaszait, a kényelmetlenséget és a nélkülözést. Ezek a drága, jó magyar fiúk egytől-egyig a felszaba-

ditott város hősei voltak.

És így virradt a város ragyogó nap-sütésben piros pünkösdi ünnepére. Zugnak a harangok, mindenki az utcán, piros, pünkösdi rózsák a lányok és szép-asszonyok kezében, hullámszik a tömeg a ligetben és a Főútcán. De régen volt ilyen boldog pünkösdi, de régen árasztotta a lélek bőséges áldásait alá!

Katonai diszszemle és hosszú menetben vonulnak fel a sorok. Mámoros éljenzés, az erő boldogító érzése feszíti a kebleket, van itt katona elég, nem kell semmitől sem tartani. A távolból még mindig morog az ágyu, valahol a bélaí határban még szembenállanak az ellenséges rajvonalak, de nem itt történik a döntés. Losonc vidékén erőltetett menetben haladnak északnak a vörös csapatok és Ruttkánál majd elvágják a fővonalat. Akkor felgöngyölödik az egész front és egérfogóba rekednek

Ruttká és Igló között a csehszlovák csapatok. Azt már tudják, hogy a tábornok vezérékával Iglón állapodott meg és ott várakozik a zsupán is tisztviselővel. No, csak csücsüljenek ott, csak reménykedjenek, majd elszaladnak ész nélkül, ha az elvágás fenyegeti őket. Hogy ide visszatérjenek? Még csak rá gondolni is ostobaság...

Egész gyereksergely visong a Főútcán és egy szörnyű monstrumot fog közbe, amelyet hatalmas motor von. Az egész utca dübörög, a házak falai megreme-genek, mintha távoli szeizmikus rengés utóhullámai csaptak volna át a város talá-ján. Újjongó sikongással kapaszkodnak a gyerekek a felvirágozott monstrumra, girlandok szaladnak végig a gépszörnye-teg oldalán, pünkösdi rózsacsokrok er-deje borítja és a gépkolosszus minden lélszázlépésnyire megáll, csakugy kelle-ti magát, mint a felcícomázott utcalány

Kalla
ÓRIÁSBÜCKLINGJEI
 darabonként 200—250 gr. súlyban
 mától kezdve csak
14.— Lei-be
 kerülnek.
Mindenütt kaphatók.
 Utasítson vissza silány utánzatokat, minden ládika „Kalla” felirással van ellátva

5,000 lejes készpénzprémium!

Ennyit kap mindenki, aki eszünkötől svájci garantált zseborát rendel 225 lejért (csomagolását és portóért külön 35 lej) és ugyanakkor beküldi az alábbi rejtvény helyes megfejtését.

Hogyan kell a rejtvényt megfejteni?

Az ábra 9 kockájába 1—9-ig terjedő számjegyeket írunk be, olyan sorrendben, hogy az összeadásnál vízszintesen, függőlegesen és keresztsben tizenötöt kaptunk végösszegképpen. A 15-ös összegek az összeadásnál minél gyakrabban kell kijönnie.

Feltételek:

1. A beküldött megfejtést a beküldőnek alá kell írnia.
2. A prémiumok szétosztása nem történik sorsolás útján, hanem a prémiumot megkapja mindenki, aki beküldte a helyes megfejtést.
3. Megrendeléseket csak 1932. március 20-ig fogadjunk el. 1932. március 31-én a B. L. -ban közzé fogjuk tenni a rejtvény helyes megfejtését és azoknak a nevét, akik elnyerték a prémiumot.
4. A rejtvény helyes megfejtése dr. Florea Lupu, Cernăuți, Str. Iancu Flondor 1. szám alatt lakó közjegyzőnél van letétbe helyezve.
5. Minden megfejtő a rendeléssel egyidejűleg elismervényt kap, amely feljogosítja a prémium átvételére.
6. Aki több prémiumra tart igényt, fel van jogosítva arra, hogy több órát rendeljen.
7. Annak akinek az óra nem tetszik, 10 napon belül visszaküldjük a pénzt és vissza-fogadjuk az órát.
8. Az órát utánvétellel küldjük. A kiváltásnál 260.— lejtt kell fizetni. Nem követe-lünk előzetesen semmit Szivekedjék a megrendeléseket és a megfejtéseket az alábbi címre küldeni.

Depozitul de Ceasornice „VULTUR” Cernăuți Str. General Mirescu 11. (Abl. 3.)

Ujabb csendőr-sortüz Ruszinszkóban

Eredmény: Egy halott, négy súlyos sebesült

Ungvár, február 20.

Alig telt el néhány nap azóta, hogy Ungváron és Munkácson a csendőrség belélt a tüntető kommunistákba,

tegnap újabb sortüz dördült el, amely ismét kioltott egy emberéletet, négy munkást pedig súlyosan megsebesített. Ezuttal Turivágány község volt a vé-

res esemény színhelye, ahol mintegy háromszáz főnyi tömeg tüntetett és éltette a szovjetet. Az Ungvárról kivezényelt csendőrsztag megpróbálta a rendet helyreállítani, miután azonban ez nem sikerült,

fegyverét használta. Egy halott és négy súlyosan sebesült maradt a havas uttesten.

Miért robbantott Matuska

Rövidesen meglesz a főtárgyalás

Bécs, február 20.

A Matuska elmeállapotának megfigyelésére kiküldött orvosok értékelésük alapján a törvényszéki orvosok pén teken befejezték munkájukat. Megfigyelésük eredményéről terjedelmes jelentésben számoltak be a vizsgálóbíróknak és az ügyészségnek, hogy a vádiratot össze lehessen állítani. Eddigi megállapításuk azonban még nem végleges és így megfigyeléseiket folytatni fogják egészen március elejéig, amikor újabb jelentést tesznek.

Matuska felelősségrevonása kérdésében a bécsi törvényszék véglegesen döntött. Az első főtárgyalást Bécsben tartják meg és nem az esküdtszék, hanem ugynevezett vegyesbírószám fog dönteni Matuska bűnössége fölött. A tárgyalás napját pontosan még nem tűzték ki, de valószínűleg március első felében tartják.

A vizsgálóbíró egyébként egészen új és fölülte érdekes lélektani motívumokra jött rá Matuska borzalmas merényletével kapcsolatban. Megállapítást nyert, hogy a biatorbágyi véres vasuti dráma kitervezője és végrehajtója a feltaláló szerepében is tetszelgett magának.

A vasuti balesetek elhárítására volt valami csálhatatlannak hitt találmánya, amit annak idején felajánlott Németországnak és Franciaországnak is.

A vizsgálóbíró most ezeket az ajánlatokat szeretné megkapni, mert egyre inkább előtérbe kerül az a feltevés, hogy Matuskát végzetes tette elkövetésében egyrészt a találmánya visszautasítása miatti bosszu, másrészt az az elképzelés vezette, hogy sorozatos merényleteivel talán sikerül ráterelni a figyelmet az ő találmányára.

A vizsgálatnak ezt az új irányát kétségkívül az elmeorvosok és szakértők eddigi megfigyelése jelölte meg. Egyre valószínűbbé válik az a feltevés, hogy Matuska csakugyan az a Lombroso-típusú bűnöző, akit az örültség és a lángész határán csak az a bizonyos hajszál választja el attól, hogy valóban zseniális feltaláló legyen.

Lupényban ismét leépítettek 200 munkást

Az ember a nagy körforgásban: A CFR. nem fizet a bányának, a bánya elküldi a munkásokat

Déva, február hó 20.

Lupényban a hőmérő tegnapi napon mínusz 20 fokot jelzett, de ennek ellenére nem csupán a közvetlenül érdekelt két-száz bányamunkásnak, hanem kivétel nélkül minden bányaalalmazottnak nagy melege volt.

Kipirult arcok, izzadságtól gyöngyöző homlokok hazudtolták meg a fagy-pont alatti 20 fokot, s e csodát mindössze az váltotta ki,

hogy a fekete tábla sűrűn volt teleirva azoknak neveivel, akik azonnali hatállyal és részben március hó elsejével letehetik kezükben a kalapácsot és beállhatnak az éhezők és szenvedő munkanélkülieknek nagy táborába.

Lupény utcái, a hirre, hogy az ominó-zus fekete tábla megtelt nevekkkel, egyszerre meglevenedtek. A csipős hidegben, bányászok és hozzátartozóik sietve loholtak a halálos ítéletet hirdető táblához. Csipős hideg, a léptek alatti hó reccsés fel se tünt senkinek, kivétel nélkül mindenkit hevített a belső láz: vajon ott diszeleg-e a neve a fekete táblán?

A fekete tábla körül izgalmas jelenetek játszódtak le. Mindenki ijedt szemekkel kutatta, hogy rábukkan-e nevére, s ha végre megkönnyebbülten konstataulta is, hogy neve nem diszeleg ott, egy-egy jó ismerős és jó barát nevének megpillantásakor, mely sóhaj szállt fel a keblekből. Mindenki tudja, tisztában van vele, hogy mi vár a kitaszítottakra. Azokat a szerencsétleneket, akik neveiket megpillantották a táblán, remegés és félelem fogta el, s hasztalan igyekeztek biztatni és megnyugtani őket a többiek.

Hogy most, e legkritikusabb és legnehezebb időkben, mi készítette a társulatot arra, hogy egyszerre ilyen nagy

számu munkásnak mondjon fel, ennek indokait csak sejtik a bányászok. Közszájon torog, hogy a vasut sok száz millióval tartozik a bányának, s mert fizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni, ők kerülnek az utcára.

A liberális érdekeltségű bányának szintén bedugultak hitelforrásai, amit a mai nagy pénzkrisis idézett elő. S mivel másrésztől nem tudja a CFR-től több százmilliósi követelését inkasszálni, kénytelen leépíteni.

Ha ez a feltevés megállja a helyét, ugyvégtelenül sajnálatos dolog az, hogy ké-szedelmes fizetésével maga az állam siet-teti a nagy összeroppanást és kényszeríti egyik nagy iparüzemet a másik után arra, hogy leépítsen, majd pedig végleg becsukjon.

Kézigránáttal támadt a végrehajtóra

Brünn, február 20.

Stava József 43 éves asztalosmester műhelyében hivatalos ügyben megjelent a bírósági végrehajt, ami olyan dühbe hozta az asztalosmestert, hogy

még a háboruból nála maradt kézig-ránátot dobta rá a végrehajtóra.

A végrehajtó idejében észrevette Stava szándékát, és szerencsésen elmenekült a támadás elől.

A kézigránát robbanása szétzúzta a műhely ajtaját.

Stava ezután egy másik kézigránát segítségével öngyilkosságot követett el. Ráfeküdt a kézigránátra, amely testét darabokra szaggatta. Az asztalos mestert válságos anyagi helyzete kényszerítette két-ségbeesett tetteire.

Vizhatlan
ruha-, cipő- és szövet-gyárak figyelmébe.

AZ „UNION”
rom. kaucsuk-manufaktura,
az ország egyetlen ilyen-nemű vállalata
elfogad

tökéletes gummirozásra

bármilyen
gyapot, gyapju, selyem-szövetet.

Forduljon közvetlenül a vezérképviselőhöz:
Soc. AGECO
BUKAREST, Str. Sft. Ionica 9.
Telefon: 1-54197 és 3-54133

Nem lankad a végtelen téli hideg

Ismét fagyhullám közeledik

A Székelyföld egyes helyein 37 fok hideget mértek

Brassó, február 20.

A szibériai hidegnek — úgy látszik — nem akar vége szakadni.

Különösen Erdélyben tartja magát a hideg s minden jel arra mutat, egyelőre nincs is remény enyhébb és tavasziasabb időjárásra.

A Székelyföldön különösen erős volt a hideg a legutolsó napokban.

A legzordabb székely megyében állandóan 30 fokos hidegek vannak s pénteken éjjel is —37 fokot mutatott a hőmérő a fagyponthoz.

A felmelegedés napközben sem számottevő, mert a hőmérő így is —20 fokot mutat.

A hideg enyhülésére, legalább is a

közeli napokban nem sok remény van, mert

az óceáni légáramlások, amelyekről az európai kontinens időjárása függ, újból erős fagyhullámot zudítanak a száraz-földre.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint az Atlanti-óceán felől

viharos hideghullám áramlik Európára s az újabb fagyhullám már elérte a Skandináv-félszigetet. Közép-Európa időjárása ennek ellenére még derült, enyhe és csendes s általában fagyponthoz közeli hőmérsékletet jellemezte. A budapesti intézet prognózisa szerint nappalra enyhébb, száraz, tiszta idő várható, erős éjszakai fagyokkal.

A kisnyugdíjas tragédiájának igazi okai

Egy szenzációs jelentés megröszélt megállapításai

Bukarest, február 20

A nevezetes minisztertanácsi jegyzőkönyvvel végrehajtott januári nyugdíjleszállítás okozta felzudulást és elkeseredést a kormány egyrészt az új nyugdíjarányosítási törvény beigérésével, másrészt pedig azzal igyekezett ellensúlyozni, hogy a Boila-rezsim alatt állítólag elkövetett panamak ürügye alatt különböző vizsgálatokat rendelt el az országos nyugdíjpénztárnál a multra vonatkozólag. Ez a régi recept: az előző kormányuralomra tolni az ódiomot, minden felelősséget és bűnt a jelenbeli kegyetlen megszorításokért. Ez azonban, sajnos, egyelőre mit sem változtat azon a méltánytalanságon, amellyel a minisztertanácsi jegyzőkönyv éppen a kis- és középnyugdíjakat nyirbálta meg a legkésőbbiekben.

Az egyik nyugdíjpénztári vizsgálóbizottság most foglalta jelentésbe megállapításait s terjesztette be a két törvényhozó egyesület illetékes bizottságának. Ez a jelentés néhány igen érdekes adatot tartalmaz amely minden bizonnyal hasznos felvilágosítást fog szolgálni a közvetlenül érdekelteknek, maguknak a nyugdíjasoknak is.

Rámutat többek között ez a jelentés arra, hogy

a nyugdíjpénztár bevételi hátrálékai a múlt év végén több, mint másfélmilliárd lejre rúgtak.

Ebből az összegből 1 milliárd 72 millió lejt az állam, 606 milliót a különböző autonóm pénztárak s 102 milliót pedig a megyék és a községek mulasztottak el befizetni a nyugdíjpénztárakhoz, holott erre költségvetésük kötelezte őket.

Nem érdektelen ezzel szemben az sem, hogy a nyugdíjkezelő igazgatósága a múlt esztendőben (tehát nem a Boila-rendszer alatt) 38 ülést tartott, amely után az igazgatóság 13 tagja 176 ezer 300, a nyugdíjkomissziók tagjai pedig 479 ülés után 594 ezer lejt vettek fel napidíj gyanánt. Szóval majdnem egy milliót.

Az utóbbi három év folyamán különben csaknem 50 ezer kérvény futott be az országos nyugdíj-pénztárhoz nyugdíjmegállapítás, helyesbítés, vagy revízió végett: 1929-ben 14 ezer 667 darab, 1930-ban 22 ezer 857, míg 1931-ben 11 ezer 875 kérvény.

Ezekből a múlt év végén elintézetlenül hevert még 1,838 darab 1929-ből, 5,846 darab 1930-ból és 4,411 kérvény 1931-ből. Ugyancsak a múlt év végén mintegy hatezer nyugdíj-per volt függőben különböző illetékes instanciáknál.

Különös figyelemre érdemes a jelentésnek az a megállapítása, amely szerint a folyó év január 25-éig mindössze 1094, azaz egyezerkilencvennégy ugynevezett esküt nem tett tisztviselő ügye került a nyugdíjpénztár elé s nyert részben elintéztést már régebben, vagy van még most is függőben. A sovén és magyargyűlölettől habzósájú sajtó, még közvéleménytörédék immár egy esztendeje minden alkalmat megragad, hogy ennek az ezer volt magyar tisztviselőnek a jogos nyugdíját hánytorgassa fel s azt hangoztassa, hogy miattuk kellett most leszállítani a többi nyugdíjas illetményét. — Mintha több, mint hatvanezer nyugdíjas mellett és akkor, amikor a közintézmények másfél milliárd lejjel maradtak adósok a nyugdíjpénztárnak, ezen az ezer apró nyugdíjon borult volna fel a Casa Generala de Pensuni költségvetési egysége!

Egyébként a nyugdíjkezelő idején költségvetését — mint ismeretes — a tavalyival szemben 1 és egynegyed milliárddal csökkentették, de ha az állam, az autonóm pénztárak és a községek ezután is olyan immel-ámmal fogják fizetni hozzájárulásukat, akkor ezt a leszorított nyugdíjpénztári költségvetést sem fog sikerülni fenntartani.

Mindenesetre elégtétellel lehet leszögezni, azt a tényt, hogy

a szóbanforgó jelentés is igazságtalan-nak és sérelmesnek minősíti a minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amely egyenlőtlen és rendszertelen módon állapította meg a nyugdíj-redukciók lépésőzetét, főképpen a kis nyugdíjakat sújtva, néha 30, sőt 40 százalékos leszállítással.

Hasonlóan az utóbbi időben tartott nyugdíjas-kongresszusok határozataihoz, a jelentés szintén azt javasolja, hogy a parlament elé terjesztendő nyugdíj-rendezési törvényjavaslatban az ötezer lejen aluli nyugdíjakat vonják ki a végleges csökkentés alól s csakis a magasabbak megnyirbálásából hozzák ki azt a különbséget, amennyivel a nyugdíjpénztár idején büdzséje kevesebb a tavalyinál.

Háziasszonyok! Nehagyjátok magatokat megfélemezni!

Franz Preiritsch, állítólagos berlini mérnök különféle híreket terjeszt készülékünkről. Ezzel kapcsolatosan a következőket ajánljuk a tisztelt háziasszonyok figyelmébe:

1. A Geverbevereinban bemutatott valódi és eredeti mosókompresszorral, az úgynevezett **WASCHTEUFEL** (mosóördög) készülékkel 50-80 kg. szennyes fehérnemű, 5 percen belül és 20 dkg rendes szappan felhasználása mellett, tisztára mosható
2. Minden eredeti szabadalmazott mosókompresszorhoz (mosóördöghöz) 5 évre szóló garanciaszelvényt mellékelünk.
3. Az acélkészülékek teljes horganyfürdőben történt cinnezése, valamint a masszív készülékek ugyanilyen módszerrel történő nikkelezése kizárja a rozsdá, rézrozsdá és penészgomba képződését és lerakódását
4. Preiritsch ur azon állítása, hogy készüléke a világnak akár egyetlen országában is szabadalmat nyert volna, ép úgy mint többi állításai „Fix” nevű készülőlékéről nem felelnek meg a tényeknek és csak arra jók, hogy a közönséget megfélemezzék.

E. Eckel, Wien, a Wilhelm Ebeling magdeburgi cég főmegbízottja.

Adatok a világ-munkanélküliségről

Ausztráliában a szakszervezetek adatai szerint az 1931-es év harmadik negyedében a tagok 28,5 százaléka volt munkanélkül az előző évi 20 százalékkal szemben. — **Belgiumban** október végén 82 ezer teljes (11 százalék) és 122.000 részleges (16 százalék) munkanélküli volt a tavalyi 4, illetve 8,5 százalékkal szemben. — **Dániában** 300.000 szakszervezeti tag közül 1931 november végén 22 százalék a tavalyi 15 százalékkal szemben. — **Németországban** 1931 december 15-én és a munkaközvetítő hivatalok 5,5 millió munkakeresőt jegyeztek a tavalyi 3,5 millióval szemben. December végén ez a szám 5 millió 600 ezerre nőtt. A német szakszervezetek adatai szerint a munkanélküliek száma 39,5 százalék, rövidített munkaidővel 21,4 százalék dolgozik. — **Franciaországban** a munkabörzék adatai alapján 122.000 munkanélküli volt november végén, a munkaügyi miniszter megállapítása azonban azt mondja, hogy 250.000 a munkanélküli és 2,5 millió a rövidített munkaidővel dolgozó. — **Finnországban** 70.000 munkanélküli van. — **Angliában** 12,7 millió munkahiány esetére való biztosított van. Ezek 21 százaléka 1931 november végén munkanélkül volt a tavalyi 19 százalékkal szemben. A munkahivataloknál nyilvántartott részleges és teljes munkanélküliek száma 2.600.000. — **Hollandiában** november végén 177.000 munkanélkülit tartottak nyilván az előző évi 90.000-rel szemben. — **Olaszországban** október végén nyilvántartott munkanélküliek száma 799.000, a részleges munkanélküliek száma 32.000, az előző esztendőben 440.000 teljes és 19.000 részleges. — **Japánban** a belügyminisztérium legújabb adatai szerint és a 22 legnagyobb városban a munkanélküli segélyre jogosult 2.800.000. — **Kanadában** az 1926-os 100-zal szemben 938.000 munkást magában foglaló gyári üzem statisztikája szerint a munkanélküliek száma 103, az előző évi 112,9-cel szemben. — **Norvégiában** december közepén nyilvántartott munkanélküliek száma 34.000 az előző évi 27 ezerrel szemben. — **Ausztriában** november közepén a segélyezett munkanélküliek száma 250.000 az előző évi 252.000-rel szemben. — **Lengyelországban** 259.000 van nyilvántartva az előző évi 211.000-rel szemben. — **Svédországban** 57.000 az előző évi 50.000-rel szemben. — **Svájcban** 1931 október végén a munkaközvetítő hivataloknál 27.000 munkanélküli volt nyilvántartva az előző évi 15.000-rel szemben. — **Csehszlovákiában** 480.000 az előző évi 155.000-rel szemben. — **Az Egyesült Államokban** a munkaügyi minisztérium adatai szerint, amelyek 48.000 üzemre és 4,5 millió foglalkoztatott személyre vonatkoznak, megállapítható, hogy ezeknek száma 2,7 százalékkal csökkent. Újabb megállapítás szerint az **Egyesült Államokban** 8,5 millió munkanélküli van.

Tegnap elzárták a cseh határt a román tengeri elől

Bukarest, február 20.

Tegnap életbelépett az a csehszlovák vámrendelet, amely a román tengeri elől ugyszólván teljesen elzárja a csehszlovák határt. A rendelet rendkívül súlyosan érinti a romániai piacot. Értésülésünk szerint diplomáciai akció van folyamatban, amely arra akarja rábírní a prágai kormányt, hogy a betiltó rendeletet visszavonja.

Izgalmas farkaskaland autójavítás közben

Marosvásárhely, február 20.

Könnyen végzetessé válható „téli kalandja” volt az elmúlt éjszaka Dán Pál marosvásárhelyi autótulajdonosnak, aki gépkocsijával Riics község közelében elakadt. Dán Pál lezárt, hogy az autó defektjét kijavítsa, amikor hirtelen észrevette, hogy a közeli domboldról öt farkas ereszkedik feléje.

A szorongatott helyzetben lévő éjszakai

magányos utas szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem az autó reflektorait hirtelen a farkasok felé fordította, ugyanakkor pedig teljes erőből megszólaltatta az autó szirénáját. A reflektor vakító fénye és a sűrű dudálás megállította a farkasokat, amelyek hajnalig néztek „farkas szemet” Dán Pállal. Verradatkor azután a vadállatok visszahúzódtak az erdőbe és Dán Pál csak ekkor mert hozzáfogni a defektus kijavításához.

„Az új mosómódszer-re”

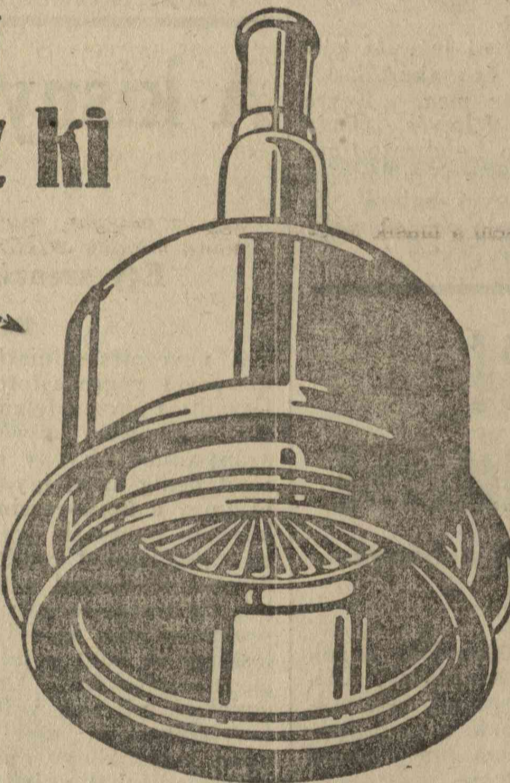
vonatkozó előadásokat közkívánatra 1932 február 24-ig, szerdáig, meghosszabbítottuk. Az előadások ezután is minden délután pontosan 4 órakor kezdődnek a brassói GEWERBEVEREIN nagytermében.

Igy néz ki

D. R. P.
341.990
számú
német
birodalmi
szabadalom

19.860 sz.
román szabadalom

A legdrágább mosógép sem tudja az eredeti szabadalmazott mosókompresszor csodás teljesítményét teljes szárnyalni

A Waschteufel (mosóördög) minden szennyet kiszív a fehérneműből.

Öt percen belül 70 kg és még több mosatlatlan és fűzés, dörzsölés és kefézés nélkül hó fehérre moshatunk és öblíthetünk ki vele.

az eredeti szabadalmazott mosókompresszor a

„Waschteufel” (mosóördög) törvényesen védett elnevezéssel.

Az előadások látogatóit kérjük, hogy minél szennyesebb fehérneműt hozzanak, amelyet az előadás alatt 5 percnyi mosás után hófehéren adunk vissza

Az összes megrendelt készülékek napközben a GEWERBEVEREINBAN átvehetők!

Ugyanezek a napokon Sepsiszentgyörgyön is tartunk bemutató mosóelőadásokat, a városi szálloda éttermében.

Még három napig

Rádióműsor

CSÜTÖRTÖK, február 25.

BUKAREST. 13. Gramofon, 18: Könynyü és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon, 21: Mária Simoniu énekesnő hgv. 21.20: Szimfónikus hgv. Athanasoff zongoraművész közreműködésével. 22: Felolvasás. 22.15: A hgv. folytatása. — BUDAPEST. 10.15: Gramofon. 10.30: Időjelzés, hírek. 10.45: Gramofon. 13: Déli harangszó. 13.05: Szergej Szmirnoff balalajkazenekara. 17: Vizváry M. előadása a háztartásról. 18: Mezőgazdasági előadás. 18.30: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 19.20: Halász Gyula előadása: Jó magyarság. 19.45: Szilágyi Imre magyar dalokat énekel cigányzene kísérettel. 20.30: Zenekari hgv. az operaházból. Utána: A Jávor—Malcsiner-jazz hgv. Fekete Pál közreműködésével. — BÉCS. 12.30: Silving-vonósnégyes. 13.40: W. Rehberg hanglemezek. 14.10—15: Gramofon. 16.30: Hgv. Sophie Munteanu és Grete Löw-Smetana közreműködésével. 18: Ótóra tea a Sacher-szállóban. 20.30: Vera Schwartz énekesnő hgv. zenekari kísérettel. 21.50: Hangjátékközvetítés Frankfurtból. 23.30: Esti hírek. 23.50: Zenekari hgv.

PÉNTEK, február 26.

BUKAREST. 13: Gramofon, 18: Katonazene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Joan Vidu zeneszerző emlékünnepe. 21.15: Hgv. Vidu karének-műveiből. 22.15: Zenekari hgv. — BUDAPEST. 10.15: Póztászenekar. 13: Déli harangszó. 13.05: Mándits-szalonzenekar. 17: Haraszthy Lajos novellája. 18: Ligeti Lajos előadása ázsiai kutatásairól. 18.30: A ráczvárosi polgári dalkör hgv. 19.15: Gyorsirótanfolyam. 19.40: Kenéz Lilli zongoraművész hgv. 20.20: Somogyi Gyula és Wimpffen Iván hangjátéka. 21.30: A Waldbauer-Kerpely vonósnégyes hgv. a Zeneművészeti Főiskoláról. 22.45: Időjelzés, hírek. Utána: Farkas Jenő cigányzenekara. A hgv. szünetében Hornyánszky Ernő francianyelvű előadása a kurucok nótaköltészetéről. — BÉCS. 12.30: Cerda-vonósnégyes. 13.40: W. Furtwängler hanglemezek. 14.10—15: Gramofon. 18: Csóka Edj zenekara. 20.40: Klarinett és szakszofon-hgv. 21: Musszorgszkij „Boris Gudunov” című operája. 23.50: Esti hírek. 23.50: Táncmuzsika.

SZOMBAT, február 27.

BUKAREST. 13. Gramofon. 17: Ifjúsági műsor. 18: Könynyü és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Stefanescu Goanga ének-hgv. 21.30: Zenekari hgv. 21.40: Felolvasás. 22: Román zene. — BUDAPEST. 10.15: A rádió házikvartettje. 13: Déli harangszó. 13.05: Járóka Feri cigányzenekara. 17: A Rádióélet gyermekórája. 18: Müller Vilmos dr. felolvasása két orvostudományi felfedezésről. 18.35: Pogány-jazz. 19.45: Rádióamatőrposta. 20.30: Régi jó idők dala gramofonon. 21.10: A rádió külügyi negyedórája. 21.30: A denevér című hangosfilm bemutatójának közvetítése. Utána: Bura Károly cimngányzenekara. 23.45: Az operaház zenekara. — BÉCS. 12.30: Geiger-zenekar. 13.10: Kitzbüheli siversenyek helyszíni közvetítése. 14.45: Renato Zanelli hanglemezek. 16.25: Ifjúsági színműelőadás. 18: Lya Beyer operettáriákat énekel. 20: Helyszíni közvetítés a bécsi zenemuzeumból. 20.40: Szimfónikus hgv. 22.45: Esti hírek. 23: Haupt-zenekar.

Közgazdaság

Piac kell a petroleumnak, fának, élőállatnak!

A román gazdaság-revánzs

Beláthatatlan következményű új európai vámháboru küszöbén állunk. Ausztria is, Magyarország is csak áruval hajlandó fizetni a román árut. Nyolcszáz millió a román exportőrök magyar és osztrák követelése

Bukarest, február 20.

A román-magyar, valamint a román-osztrák külkereskedelmi forgalom devizasabályozása érdekében Cesar Popescu iparügyi államtitkár tíz nap óta felváltva folytat tárgyalásokat Budapesten és Bécsben az ottani kormány pénzügyi illetékesekkel. A kormányhoz érkezett jelentés szerint

ezek a tárgyalások olyan nehezen haladnak előre, hogy majdnem kizártnak látszik a megegyezés.

Márpedig, ha a kölcsönös kompenzációs pénztárak felállítására vonatkozó megegyezések nem jönnek létre Magyarországgal és Ausztriával, ahol a devizamegcsorító intézkedések miatt a román exportőrök nem képesek behajtani követeléseiket és nem szállíthatnak ki több árut, abból súlyos komplikációk származ-

hatnak és számolni kell egy könnyen bekövetkező román-magyar, illetve román-osztrák vámháborúval is.

A HELYZET KRITIKUS

A helyzet ebben a pillanatban meglehetősen kritikus. A román kormány — amint ismeretes —, néhány nappal ezelőtt betérjesztette a parlamenthez azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a kormányt arra, hogy a Nemzeti Bank mellett egy Kompenzációs Pénztárt állítson fel. A pénztárnak az lesz a feladata, hogy

különböző kifizetési megszorításokat léptessen életbe azokkal az államokkal szemben, amelyek olyan pénzügyi, illetőleg valutáris intézkedéseket tettek, amelyek megnehezítik a román export-áruból származó követelések behajtását és ezáltal akadályt gördítenek a román kivitelt elé.

A Kompenzációs Pénztár felállításával Románia abba a helyzetbe kerül, hogy tetszése szerint szabályozhatja az olyan országokból származó áruk behozatalát a román piacra, ahol devizamegcsorítások akadályozzák a román áruk bevitelét. A pénztárak tehát nem csak deffenzív, de offenzív jellege is van, bár kétségtelen, hogy a kormányt nem vezetí semmiféle agresszív szándék és

kizárólag a védekezés kényszere alatt határozta el magát arra, hogy ezt a pénztárt felállítsa

és, hogy ezen keresztül az ország export-érdekeit megpróbálja védeni azokkal a hátrányokkal szemben, amelyek a devizakorlátozások folytán érik a román kivitelt akkor, amikor Románia a külföldi áruk behozatalát a román piacra, semmiféle kifizetési korlátozásokkal nem nehezítette meg.

A két nehéz dió

A Budapesten és Bécsben folyó tárgyalásoknak tulajdonképpen kettős céljuk van: rendezni azokat a román exportköveteléseket, amelyek a magyar, illetve osztrák devizakorlátozások következtében nem voltak eddig behajthatók és egy olyan kölcsönös egyezmény létrehozása, mely kölcsönös deviza-ki egyenlítő pénztárak felállítására vonatkozik.

Ugy az egyik, mint a másik kérdés rendezése, ugyilátszik, súlyos nehézségekbe ütközik és, ahogy nem sikerül a már lefolytatott két előző tárgyalásnak kiküszöbölni az ellentéteket, valószínűleg ezuttal sem fognak tudni megegyezést létrehozni.

Az első nehéz dió az eddig esedékes román exportkövetelések kiegyenlítése. Bár egészen pontos kimutatás nem áll rendelkezésre,

hozzávetőlegesen nyolcszáz millió lejre teszik azt az összeget, melyet a román exportőrök kivitt és eladott áru fejében követelnek a magyar és az osztrák piacon

és amely összeget a fennálló devizamegcsorítások következtében nem tudnak behajtani. Ennek a nyolcszáz milliónak a kifizetését követeli elsősorban a kormány Magyarországtól és Ausztriától, azonban mindkét állam úgy szeretné rendezni a követelés kiegyenlítését, hogy ne kelljen nekik készpénzzel fizetni, hanem áruval, illetve a román piacra általuk behozott áruk ellenértékével. Ebbe a megoldásba a kormány nem hajlandó belemenni, mert egyrészt a követelés már régen esedékes, másrészt pedig amugyis az a helyzet, hogy Románia többet szállít, majdnem kétszer annyit Magyarországra és Ausztriába, mint ezek Romániába, tehát kölcsönös áruforgalommal ugysem lehet a külkereskedelmi devizakiegyenlítést keresztülvinni.

NEM LEHET AZ ELLENTÉTEKET ÁTHIDALNI

Ez az egyenlőtlen külkereskedelmi mérleg egyébként a második nehéz dió. A devizakiegyenlítő pénztáraknak az volna ugyanis a feladatuk, hogy a kölcsönös készpénzkifizetéseket minimálisra csökkentsék, ami azáltal volna elérhető, hogy

a pénztárak egymás számlájára írják a külkereskedelmi követeléseket

és így minden exportőr otthon, hazai valutában kaphatja meg a kiszállított áru ellenértékét. A helyzet tehát az, hogy — vagy vállalják Magyarország és Ausztria hogy a többleteladásból származó követelést devizában kiegyenlíti, vagy pedig Romániának kell a kivitelt annyira csökkenteni, hogy az ne haladja meg a Ma-

gyarországból, illetőleg Ausztriából behozott áru értékét.

Sajnos, sem az egyik, sem a másik megoldásban nem lehet nagyon bizni, mert nagy engedményt egyik fél sem tehet. Románia nem mondhat le kivitelinek 50 százalékaról, mert ez felborítaná a külkereskedelmi egyensúlyt és éppen a legfontosabb cikkek (főleg petroleum, fa, élőállat, gabona — az utóbbi két kiviteli cikk az osztrák piacon) exportját bérnita-

gyarországból, illetőleg Ausztriából behozott áru értékét.

Ebben a pillanatban nem lehet pontosan tudni, hogy van-e legalább hajszálnyi remény a kétségtelenül súlyos ellentétek kiküszöbölésére, mintahogy azt sem lehet tudni, hogy ezek a tárgyalások meddig fognak még tartani. Bár nem szabad feladni a reményt,

román gazdasági körök meglehetősen pesszimizmussal tekintenek a budapesti és bécsi kompenzációs tárgyalások elé,

amire kétségtelenül van is némi ok, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy két-három nappal ezelőtt maga az osztrák miniszterelnök jelentette ki, hogy Ausztria ezután csak olyan országtól vásárol, mely az ellenértéket osztrák áruban hajlandó elfogadni.

A román devizakiegyenlítő pénztár

Jobb későn, mint soha

Évi 500 milliót spórolhatott volna a vasút, ha a szénelosztást előbb racionalizálják

Besszarábiába szállították szenet a Zsilvölgyéből

Bukarest, február 20.

Valcoici közlekedésügyi miniszter tegnap hosszabb beszélgetést folytatott a vasút szénellátásában érdekelt szénbányák megbizottai-val. A szénbányák arra kérték a minisztert, hogy a májusban lejáró szénzállítási megállapodást hosszabbítsa meg. Ebből az alkalomból rámutattak arra, hogy

a vasút különböző kísérleteket folytat a szén szükséglet csökkentésére, ami a szénbányák egzisztenciáját veszélyezteti.

A szénbányák megbizottai végül is arra

ná meg, ami nemzetgazdasági szempontból nagy veszteséget jelentene, viszont

egy a magyar, mint az osztrák kormány minden eszközzel arra törekszik, hogy egyrészt a bevitt csökkentse valutáris szempontból, másfelől pedig piacot teremtsen saját ipari cikkeinek, másszóval, hogy vásárlásra késztesse azt az országot, mely a maga áruját a magyar, illetve osztrák piacon el akarja helyezni.

törvényjavaslatának parlamentre megcsorítása és így a pénztár felállítására, már csak napok kérdése s aztán

Románia megkezdte a behozatal korlátozását azokkal az államokkal szemben, amelyek a román export elé devizakorlátozásokat gördítenek.

Ilyen állam több is van: Magyarországon és Ausztrián kívül devizakorlátozásokat léptettek életbe a külkereskedelemben még Németország, Lengyelország, Bulgária stb. — a legtöbb olyan állam, melynek piacához komoly román exportérdekek fűződnek.

Ezzel aztán el is indul egy olyan nemzetközi külkereskedelmi bonyodalom, mely ha a jogos viszonyosságon is alapul, beláthatatlan következményeket vonhat még maga után!

(P.)

Minek szedjen On?
Minek szedessen gyermekeivel?

Csukomájolajat, ezt az olajas és undorító ízű orvosságot.

ELIXIR PANGADUINE

amely a legfinomabb tokhal mákivonatból készül; kitűnő ízű és emellett a csukomájolaj minden hatékony tulajdonságával rendelkezik, ezenkívül pedig négyszer olyan erős a hatása.

Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban és drogeriában.

tené üzemét, úgy annak kvótáját osszák szét a többi bányák között.

A miniszter kifejtette, hogy ugy a szén beszerzésére, mint az átvételre kerülő mennyiségek szétosztására

egészen új szabályrendelet van készülöben, amelynek következtében mintegy 500 millió lejes évi megtakarítás remélhető.

Mindenekelőtt meg fogja szüntetni a vasut azt a rendszert, hogy a Zsilvölgyéből Besszarábiába szállítsanak a bányák szenet és az elosztást úgy fogják racionalizálni, hogy minden bányára a hozzá legközelebb eső vasúti szénelosztó helyre szállítsa a szenet.

Kár, hogy ez az elosztási racionalizálás nem jutott előbb eszébe a vasutnak, sok millió lehetett volna megtakarítani és az 1931. évi ráfizetés nem lenne másfél milliárd lej.

Dehát jobb későn, mint soha!

Megkezdik a buza-prémiumok kilizetését?

Bukarest, február 20.

Gabonakereskedelmi körök értesülést szerettek arról, hogy a kormány rövidesen újra megkezdte a hátraleékos exportprémiumok fizetését. Amint ismeretes, a kormány néhány nappal ezelőtt megszüntette a kiviteli gabonaprémium rendszerét, de a már eddig kiszállított buza és liszt után prémiumok címen még mintegy 250-270 millió lejjel tartozik gabonakereskedőknek az állam. Az értesülések szerint, minthogy a kormánynak nem áll rendelkezésére most alap, amelyből a prémiumokat fizethetné, 100 millió lejes kölcsönt vesz fel a Nemzeti Banktól s ezt a 100 milliót fogja egyelőre kiosztani.

Az idei vásárok új rendje Temesvárott

Bukarest, február 20.

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium 11.660. számú rendeletével hozzájárult ahhoz, hogy az állat- és kirakodó-vásárokat Temesvárott ez év folyamán az eddigiektől eltérőleg, a következő napokon tartásuk meg:

Tavaszi vásár — március 17 és 18-án. Pünkösdi vásár — május 26 és 27-én. Nyári vásár — augusztus 11 és 12-én. Őszi vásár szeptember 29 és 30-án. Karácsonyi vásár — december 15 és 16-án.

Cseh-román gazdasági tárgyalások

Bukarest, február 20.

Ma délelőtt fontos tanácskozás volt a kereskedelemügyi minisztériumban Augenthaler csehszlovák gazdasági megbizott és a minisztérium megbizottai között. Csehszlovákia, a mint ismeretes, különböző beviteli megszorításokat léptetett ujabban életbe, amelyek egyes román árukra is vonatkoznak. A tárgyalásokról, amelyek ezeknek a megszorításoknak kiküszöbölésére folytak, nem adtak ki hivatalos jelentést, mert azoknak eredményéről előbb beszámol a cseh gazdasági megbizott Prágában.

Kis közgazdasági Hírek

Az állattárak az Ókirályságban: igavonó ökör 3500 lej, fejős tehén 2500, vágómarha 2500, igavonó ló 2500, sertés 1750, juh 500 lej darabonként. Ezek a körülbelüli vásári árak.

A kötelező buzakeverési arányt Olaszországban ujabban így szabályozták: kemény búzánál minimálisan 50, lágy búzánál minimálisan 95 százalék belföldi búzát kell használni a külföldről behozott buza kiörlésénél.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Sport

PROFISTILUS

Az amatőr labdarugás szerelmesei, a kik egyben talán gyűlöltői is a profeszionizmusnak, — örülhetnek. Dörzsölhetik kezeiket, mondván: ime a profeszionizmus, amely csak pénz ellenében hajlandók áldozatra.

Nemrég az egyik budapesti profiklub egy amatőr csapat ellen játszott. Közlebről megjelölve a Vasas és az amatőr-Törökvs együtteséről van szó. Az eredmény 9:1 volt az amatőrök javára, annak elelnére, hogy az első félidőben még a Vasas vezetett 1:0 arányban.

A mérkőzés egyébként nem birt nagy jelentőséggel. Így gondolták ezt a proficsapat intézői is, akiknek — amint olvassuk — a félidői szünetben elméleti vitájuk volt a játékosokkal. Szünet alatt, civil ember rágyújt egy pipafüstre, de mit tegyen egy sportgeniemann: sziporkázik a szavakkal és közbe-közbe megkérdi, hogy hogyan is állunk azzal prémiummal?

Mert hiszen mindenki tudja, hogy a gólok száma szerint megjutalmazták a fizetett játékosokat győzelem esetén. — A Vasas vezetői lebiggyesztették az ajkukat és nyilván a változott gazdasági viszonyokon törték a fejüket. Nem folytattak sportpolitikát és nem ígértek. Pedig a politika alaptudománya az ígélet.

Nosza, szünet után a profi is alább-hagytak a lelkesedéssel és rövid idő alatt, hiszen háromnegyed óra néha csak röpké pillanat, — beszédtek kilenc egészséges gölt. Változatosság kell a tribünnek, — hát legyen! Nincs prémium? Van góll!

A profeszionizmus elvetői örülhetnek.

Budapesten egy jelentéktelen jelenet egyelőre nekik adott igazat.

f. p.

Románia nemzetközi mérközéseinek programja

Bukarest, február 20

A tavasz folyamán három jelentős országközi mérkőzést játszik Románia labdarugó válogatottja. Május 8-án Ausztria ellen, május 29-én Magyarország ellen míg június ötödikén Franciaország válogatott csapata mérkőzik Bukarestben.

A bukaresti bajnoki mérkőzések március 6-án kezdődnek és április 17-én nyernek befejezést. A román kupa döntője június első felében lesz. A Wiener Sportklub jónévi együttesét husvétra meghívták Bukarestbe, ahol a vezető csapatokkal méri össze erejét.

↓ A nagyváradi Törökvs Debrecenben. A múlt hétről elmaradt Bocskai-Törökvs mérkőzést holnap lejátszák Debrecenben.

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be 20 lej
Küldünk 10 tánc-kottát
vagy magyar nótát.

Kizárólag új példányokat.

HIRDEMÉNY

Lazaresti (Lázárfalva) közbirtokossága a székházának kibővítése munkálataira 1932. március hó 29-én délelőtt 10 órakor saját házában árlejtést tart.

Költségvetés és feltételek a birtokasságnál megtekinthetők.

Lazaresti, la 14. Februarie 1932.

Igazgatóság.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSOI LAPOK nyomdávalalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarország: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lej — **Egyes szám ára 5 lej;** Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Baogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnujó 10. (Oszian Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Maros, Marostorda és Kisküküllőmegyékre kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg - Mureş. Str. Cămpului 8. — Marosvásárhely: (Benjamin Árpád), Piața Regele Ferdinand 53 — Nagyszombat: Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — Szatmár: Csokonai-utca 10 (Váradi József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — Szilágyosmiyó: (Helperin Ernő). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dénes József).

Központi szervezők pénzügyviteli jogosultsággal: Bartha Géza, Dán, Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Ház-eladások.

7 Csinos családi ház, bejárás csendes utcájában, egy nagyobb és egy kisebb lakással;

8 Szolid, emeletes lakóház, Bolgárszeg előkelő utcájában, 2 modern urilakással és szép két utcára nyíló telekkel;

9 lól jövedelmező bérház, két üzlethelyiséggel és nagy lakással, a bejárás torgalmas utcájában;

10 Emeletes bérház, város központjában, 1500-os tiszta jövedelemmel, ritka alkalmi vétel;

11 Kétemeletes ujonnan épült ház, napos helyen, Boonyában, adómentes;

12 Kisebb üzletház, a Porund-téren jó bérjövdelemmel.

Továbbá több üzlet, bér- és más lakóházak mindenkor jutányosan vásárolhatóak a brassói közvetítési irodában:

V. W. Dressandt & Co.

BRASSÓ, Kapu-u. 52. (Uj szám).

Kétkerékű hájtőkoci keresetnek. Cím 16917 szám alatt a brassói kiadóban.

Most alkalmi árak!

WESTEMAN-nál
BRASSÓ

Veszek vámmalomberendzést, parasztlésre. Kérem ajánlatot ajánlva Krausz Adolf, molnár, Serbeni Plasa Reghin. 16817

TENYÉSZTOJÁST, napocsjibét legolcsóbban beszerezhet ifj. Hadnagy Gyula fajbaromfi telepén, Dalnic, Treiscaune. Keresek ötszáz kilós mérleget. 16952

Nagyobb motorkerékpár-motort keresek megvételre. Valancs, Hátulsó kőbánya-utca 23. Brassó. 16951

Germania

LINOLEUM

még olcsóbb lett!

Egy szoba padlójának befedéséhez szükséges nagyságban:

4x3 m. Stragula Lei 1260

4x3 m nyomtatott „ 1800

4x3 m sima barna „ 1860

4x3 m inlaid „ 2760

Linoleum futó:

67-90-100 és 110 szélességben nagyon olcsó árakban!

Linoleum szőnyegek:

3x2 m. Stragula Lei 990

3x2 m. nyomtatott „ 1220

Kapható:

Tellmann és Wocel

Brassó — Buzasor.

Olcsó Linoleum maradékok

Allást nyer

ELÁRUSÍTÓ kerestetik brassói CIPÓZLETBE. Feltételek: keresztény és a román, magyar, német nyelv tudása. Fényképpel ellátott ajánlatok „Tüchtig” jellegre a brassói kiadóba kéretnek. 16955

Külföldi

női konfekciós lerakat keres képviselőket. magán-tel-rendelések gyűjtéséhez Cluj—Timiş—Sibiu—Braşov—Bucureşti—Târgu-Mureş megyék részére — Ajánlatok Cziller Imre céghez, Oradea küldendő!

5 elsőrangú önálló NŐI-KALAPOS és 8 ugyancsak perfect NŐI-SZABÓ munkánót keresünk. M. Neumann, divatház, Brassó. 16950

Kerestetik jó megjelenésű ügynök (ügynöknő), ki biztosítónál jól be van vezetve. Blau, Bucureşti, Gabroveni 12.

Allást keres

Irodákban jártas volt köztisztviselő alkalmazást keres. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a brassói kiadóba.

Lakás

KIADÓ üzlethelyiség, pékség és lakás. Érdeklődni Brassó, Uj-ucca 1. Dumitru. 16954

BUTOROZOTT SZOBA AZONNAL kiadó. Brassó, Vár-utca 1. szám. 16950

Szép napos uccai szoba fürdőszobahasználattal, március 1-re kiadó, kívánságra teljes ellátással. Brassó, Calea Victoriei 31 (Kut-ucca 33 b). 16847

Vegyes

Teljes ELLÁTÁST keres 2 leány, jobb polgári családnál. Ajánlatokat M. Neumann divatcéghez, Brassó. 16929

NAGYOTHALLAS és fülzúgás ellen keressen prospektust Németi Mórtól, Oradea, Str. Vlaicu (Vámház-utca) 53.

Kicsérelném autómotort egy jómárkájú motorkerékpárral. Ajánlatokat „Motoros” jellegre a brassói kiadóba kérek.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

A NŐ Tanulmányok a nő testéről, nemi életéről, erotikájáról

Irta: BAUER A. BERNHARD orvostanár, egészségügyi főtanácsos
Két hatalmas kötet 880 oldal!

Ezt a világhírű, nagyértékű művet termelési áron alul tudjuk az olvasóknak biztosítani. RÖVID KIVONAT A TARTALOMBÓL: Az ókor és középkor. — A Talmud. — Az erőiben levő lány. — A felvilágosítás. — Az érett fiatal leány. — A vőlegény. — A fiatal feleség. — Az érett nő. — Az öregedő nő. — Az aggszűz. — Veszedelmes kor a nő és a férfi életében. — A nemi tudományról általában. — A nő nemi élete. — A nemi ösztönös nevelés. — Tánc és erotika. — Sport és erotika. — Célserű és szerelmi házasság. — A vadházasság és álházasság. — A szabad szerelem. — A vig özvegy. — Szabadság és házasság. — A kannibalizmus. — A prostitúció. — A bukott leány. — A párisi nő erkölcsi romlása. — A barátnő. — A nemi betegségek. — A nő, mint győztes. — Polygamia. — Fetisizmus. — Szerlem és bűn. — Házasságtörés. — Kettős öngyilkosság. — Miért tűri a nő a rabszolgaságot? — A démoni nő. — A megcsalt nő. — A feltékenység szenvedése. — Özvegyek eléletése Indiában. — Iparserű prostitúció, stb. stb.

880 nagy oldal a két kötet és az ára csak 400 lej az eddigi 1200 lej helyett

Az ECONOMIA tagjai, valamint hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják.

Brassói Lapok Könyvostálya